

శ్రీ సామంతం

S/no. 173

శ్రీ రస్తు

Sl.no. 173

No. 3398

శ్రీపట్టాభిరాములు.

Rane Rane

శ్రీరామాయనము.

శ్రీమన్నిఖిలమహీమండలంబుననుండు

సకలసుజనులకు

మనోరంజకంబుగా

శ్రీరామభక్తకవివర్యునిచే

రచియింపఁబడిన

శారదరామాయణము.

ఇది

సరస్వతీ, తిరువేంకటాచార్యులవారిచే

స్వకీయమగు.

సరస్వతీనిలయుదుద్రాక్షరశాలయందు

అచ్చువేయించి ప్రకటింపఁబడియె

చెన్నపురి.

౧౯౨౦ సం. యి. ఏ. ప్రేస్ నెల.

శ్రీరస్తు.

శ్రీరస్తు.

శ్రీశారదరామాయణము.

బాలకాండము.

దరువు - అటతాళము-

యెంచి విఘ్నేశ్వరునిముందుబూజించి-శారదాంబ
వేర్పడబ్రస్తుతించి- సత్రువులనెల్లనుమదినుతించి-రాము
డవతరించినయొద్దనుంచి - చెప్పదొణగెడనుగుణచర్య
లెంచి-రామచంద్రుండుతానుద్భవించి-మానియాగంబు
గాచితక్షించి-సీతపెండ్లాడిమగుడజనుదెంచి- సాకేతపు
రమునకేగుదెంచి- తండ్రియాజ్ఞయటువేగబాలించి-అడ
వికేలేంచిదూషణులద్రుంచి-యారావణుండపుడుకోపిం
చిసీతనెత్తుకొనిపోవడుఃఖించి- జనుదెంచియటుసుగ్రీవుఁ
గారిచి- వాలినొక్కకోలనువేగద్రుంచి- సీతగూడుకొని
మగుడజనుదెంచి-యాయోధ్యపట్టణముబాలించి- ఇట్టిక
కథచాలనేవిస్తరించి-మంచి నెరవమతాగ్రములనెంచి
యాశారదాకరుణాధి||

అంచె! దశరథుండుపుత్రులలేమి నెంచె-బహుబుధా
గ్రజనములవిచారించె- సశ్వమేధయాగంబుగావించెబు
త్రకామేష్ఠియపుడుజేయించె- పరమాన్నమప్పుడుపాత్ర
నూంచె- లేచ్చిభార్యలకుయిచ్చిమోదించె-గర్భిణీవిహ్ను
లూదవికడుమించె- నెలలువిండంగనొప్పులరుదెంచె- జై
త్రకుద్ధంబులోపలనుమించె- దినమునవమితిధినక్షత్రమె

చె- సుచ్చలై దుకరాగటకంబెంచె- శ్రీరామచంద్రుండు
 ద్భవించె- భరతశత్రుఘ్నలక్ష్మణులుపంచె- మలవిధంబు
 గానవలజనియించె- దేవతతివిరులవానగురిపించె- నంత
 ననుకూలవాయువులుమించె- జాతకమణులపుడుజే
 యించె- నామకరణంబులపుడువ్రాయించె- రామచం
 ద్రుండనుచునునిగణయించె- భరతశత్రుఘ్నలక్ష్మణులు
 నంచి- తంబుగాజేరులనిడివిభజించె- నారునెలలకన్నం
 బుముట్టించె- బాలకులుముద్దుమోహంబుమించె || యా
 శారదాకరుణాస్థి ||

౨

ఆడు|| తల్లికొడుకు నెత్తుకముద్దులాడు-మోదమలరం
 గననుగన్నవాడు-నావెలలేనిమానికమువీడు-నాకులదీప
 కుండైనవాడు-నాముద్దులయ్యకుజోడులేడు-నాపురుషసి
 హ్మపుష్పిలవీడు-నాపంజరపువైచిలుకవీడు-యనుచుకొస
 ల్యయిటుముద్దులాడు- చెలికెసతిసేయనీనవ్వువాడు-ఖం
 గుమనిపాటలిటుబాడువాడు|| యోశారదాకరుణా || ౩

బాలామనోరమోకరుణాలవాలా-జోలబాడెదనుసద్భ
 క్తలోలా-యూరికెయెందుకేడ్చెదనదేలా- నీకునాకిలి
 బాపెదరబాలా-యనుచుబోధించిరూగుటుయ్యలాపై
 నుంచిఖంగునబాడెజోలా-లోకపాలజోజోమద్దుబాలా,
 పాధుజనపాలనిద్రబోవేలా-యనుచుకొసల్యమువీటెలా-
 చాలా-నొందుచునుబాలుతోన్బిట్టలీలా|| యోశారదా || ౪

దంటా|| బాయిలేనురా నేనునీవెంట- నాతల్లినోము
 లుమేటిపంట- పురుషసింహంబుమెడలోనెగంట- ఇంత
 యెంతైనహృదయలేపంట-ముద్దులాడుకొందురుగవ్వుకుంట

మధుగొనువారుమూతిపైనంట జిహ్వాలోలికి వెళ్లు వెను
వెంటతియ్యనయ్యన్నమజీవచలకుంట॥బౌశారదదాక॥౫

అం॥ ఫాలంబుపైమధుగులగం॥-కెంపురావిలేఖ
లాగిజెలగం॥ అణిముత్యమొక్కటిసమేతం॥-ముక్కున
నుకెంపుకమ్మివెలుగం॥ కుండనపుచుద్దికాయలలరం॥-పె
ద్దపులిగోరులనసమేతం॥-చంద్రహారమ్ములరుతనుప్పొం
గపసిడిసిరిగజ్జెలందెలుచెలం॥. నాట్యచలరఘల్లుమనిశ్రా
యం॥ బెరుగుచుండిరీతిపూజ్యయిగ. నవుమదశరథుం
దుచ్చియుప్పొంగ॥బౌశారదాకరుణానిధి॥ ౬

అంచె॥ దశరథుండపుమచాలతొడించె- నైదోయే
టనేపంచ'ఖలుంచె వట్నుమెల్లనప్పుడలంకరించె గొప్ప
గానంభ్రానంబుజేయించె- సుతులునగురికివడుగుగా
వించె దశరథుండపుదుమదినినూహించె గురువునకువా
రలనునొప్పగించె- సామచువులమరం॥ జెప్పించె- నుం
డిరీతిశుకములనుమించె విశ్వామిత్రుండపుడెగుదెంచె.
నుండిరీతిశుకములనుమించె- విశ్వామిత్రుండపుడెగుదెం
చె- వేగదశధుండెగురేగుదెంచె- తనుకొనివచ్చిచాలబూ
జించె॥బౌశారదాకరుణానిధి॥ ౭

నేను॥ యాగములరం॥ దలపెట్టి నాను- సరవిసాకల్యం
బుగాను- కానివ్వరేవైశ్యులెల్లాను నీయిట్టిరాజుభువిలో
ను- నేడువివరించి జూడగాను - రామచంద్రానిభునాకి
చ్చితేను - యాగంబున జేసుకొంటాను. అనగదశరథుం
డొగిబలెగదాను- రామచంద్రవిభునేనియ్యలేనుక్షణము
యెడబాసిబ్రతుకం॥లేను గద్గదోక్తులనునటుల్లగాను-

యనగమునిలేచికోపంబుతోను- వేగమునలేచివెళ్లుచుండ
గను- భయముపుచ్చుకొనిపిలిపించెతాను- రామచంద్ర
విభుబంపించగాను- ధీరుడైయుండెనయోధ్యులను॥ ఓ
శారదాకరుణానిధీ॥ ౮

దంటా॥ రామలక్ష్మణులకెడలేనిదంట- వెల్లినారువి
శ్వామికుమ్రులెంట తుణములోనెజాగ్రతదప్పకుంట- వారి
లోవారుమాట్లాడుకుంట- మనముయీ వేళవేగమెకంట-
కంటకులయినదైత్యులకుమంట - కలియుదామనివిచారిం
చుకుంట- నదులువనములన్నియుదాటుకుంట॥ ఓ శార్ద

లత్తె॥ నపుడుభూమంతగగ్గోలుబుట్టె- భోరుమనిపె
ద్దకొండవలెవచ్చేతానట్టె- వచ్చుతాట
కినిచూచినాడట్టె- రామచంద్రునికోపంబుఁబుట్టె- పుట్టి
స్త్రీహత్యయనిశంక బెట్టె- మానిరామచంద్రులతోడనట్టె
కొట్టుకొట్టువోయింక నేమంటె- చెప్పగానేరాముడువిల్లు
బట్టె నొక్కకోలతోదానిబడగొట్టె- పెద్దకొండవలెనే
లబడెనట్టె- మానికపుడుసంతోషంబుబుట్టె- రామలక్ష్మ
ణులునతనితోటట్టె- వెళ్లుచున్నారప్రీతితోటట్టె- విల్లంబు
లప్పుడుచాతెట్టె॥ ఓ శారదాకరుణానిధీ॥ ౧౦

వాసి॥ విశ్వామికుమ్రుతోడవిచ్చేసి- యపుడుమునివరుఁ
దుమఖినీక్షజేసి- యపుడురాక్షసులరాకుండజేసి- రాణ
జాలములచేతదెగవ్రేసి- యతనిసంరక్షణంబుదాజేసి- వి
శ్వామికుమ్రుడలరంగజూచి- రామలక్ష్మణులబహుప్రీతిఁ
జేసి- సలపుపుచ్చుకొనియచ్చోటదాసిమిథిలాపురంబున
కువిచ్చేసి- మిథిలేశుండువీరులనుజూచి- పూజచేసిబహు

శ్రీశారదరామాయణము-

౫

స్తోత్రములు జేసి- లక్ష్మణుడు రామునకు సౌజ్ఞ సేసి- బలెక్కి
విధిలా పఠినినపుడు చాచి|| డౌ శారదాకరుణానిధి||

అంచీ|| జనకుడటుస్వయంవరము చాటించీ- నారసుచు
మేమిట కేగుడెంచి - నామువేవేగవిల్లుదెప్పించి- చూచెద
మంచునగమోదించి - వెయ్యిమందివటుబాహువులబం
చి- వారుపట్టుకొనివేగజనుడెంచి- తెచ్చిరోడలెల్లమున్నె
మటమించి- రామచంద్రుడెదుటికి నేగుడెంచి - రామదే
వ్రుండుయట్టేవీక్షించి- బూనివృద్ధాంగుశముచేతమించి -
యోగసికొమ్ముచేతనొగిలంఘించి - ఘట్టిగాపట్టి నారియె
క్కించి- తీయగాపోయెతునకలైమించి - జనులుసంతోషప
డిరివీక్షించి|| డౌ శారదాకరుణానిధి||

అట్టి|| పెండ్లిచేసుటకుమదియపుడెబుట్టి శ్రీతజనకుండు
ప్రీతిచేబట్టి- అపుడుదశరథునకునుకబురుబెట్టి- వారలతివే
గమునవచ్చినట్టి- రామచంద్రునకుప్రీతితిగబుట్టి- శృంగా
రింపుజానకీసిబట్టి- చేబట్టితాపునైమెడంగట్టిదేవతులకపు
డుసంభ్రమముబుట్టి- పుష్పవహ్నంబులుగురిపించిరట్టి- స
మయమునమగుడవైనంబుబుట్టి లేలెమ్మనగనడుపుత్వర
ట్టి- వారలనువారలంపకముబెట్టి- వెడలిపోగానెనొకవిం
తబుట్టి- పరశురాముండువరుగెత్తెదొట్టి- దశరథునకపుడు
కంపంబుబుట్టి- అడలిజాగినాడతిభీతిబుట్టి|| డౌ శా||

నేను|| భీకరంబైనరాముడనునేను- నామీదనొకరా
ముండుతాను- నామంబుగలవాడవైతేను- యుద్ధమునకు
రమ్మనిచిల్వగాను - నాకెరుకలేకుండగాదాను - చిపు
కువిల్లొకటివిరిచితిని నేను- సీతనప్పుడెపెండ్లాడినాను- నా

యంతరాజీభూమిలోను - లేడుగదయనుచుగర్వంబుతో
నునిన్నుపోసివ్వరోరియంకాను - పరశురాముండుమదికా
కతోను తుక్కు విల్లొకటినీచేతిలోను - ఉన్నవిల్లిపుడునీవె
క్కుబూను - తేతనైనమొగవాడవై లేను పరశురాముడి
ట్టులబలగ గానుజే||

౧౪

అనెను|| రామచంద్రుండువిల్లుదెచ్చిననెను - సూత్రం
బుగాబుద్ధి నేర్పునను - తనయంశయటు తాదీసుకొనెను - గ
ర్వహీనుడైవాడూగుకొనెను - వింటబాణమపుడుదొడిగి
నాను - యేటు వేకునోయనియడిగినాను - చుప్తరాక్షసులం
దుగించేయిమనెను నట్లుసాయకమువిడిచివేయగను - పర
శురాముండుత్రాహిమామనెను - కాచిరక్షించుమనిచూ
రుకొనెను విల్లునెట్టిపైతాబెట్టుకొనెను - పట్టుకోలేకవా
డట్టెజనెను - దశరథునిగుండెగూటయటబడెను|| ఔశార
దాకరుణానిధీ||

౧౫

మెచ్చి|| వాయువేగమునవారపుడువచ్చి - సాకేతపట్టణ
ములోబొచ్చి - వెళ్ళుచుండస్త్రీలందరువచ్చి - పల్లెములతో
డనవ్వాళులిచ్చి - వారికందరికికట్నంబులిచ్చి - మంచిజల్తా
రువీరెలుపుడిచ్చి - మేలుపతానరవికెలుచాలనిచ్చి - శత్రుమై
సట్టిభూషణములిచ్చి - యాటకూటంబులకు వేగవచ్చి - యు
న్నంతలోదశరథుండుమెచ్చి - రామచంద్రునిపైదయవచ్చి
ఔశారదాకరుణానిధీ||

౧౬

మహాభారతము

అయోధ్యాకాండము-

దశమ అటతాళము-

తాను || అపుడుదశరథుడుతనమనుమలను - మిమ్ము
పట్టాభిషిక్తుగాఁగాను - జేయుటకును సంతోషంబుతోను -
పట్టణంబుశృంగారింఁచఁ గాను - పచ్చతోరణంబులుగట్ట
గాను - ముత్యాలముగ్గులుజల్లుగాను - భేరినాదములువా
యించగాను - అయినకైకకుమోదంబుతోను - మత్రించె
నుకైకచెవిలోను - సకలసంభ్రమముతోనుండగాను - వెడ
లివేగంబెమందరయుతాను - తనముల్లెఖిచై నట్లుగాను -
ననఁగకైకయుల్లాసంబుతోను - తనవరంబపుమయాచించ
గాను భంగపరచుటకునూహించగాను బ్రేశారదాక ||

పొద్దు || నామాటవిచుము యీపొద్దు - పరముయిపు
డునీవడగంగవద్దు నాతోనీకుకక్షియు నేలవద్దు యిప్పుడూ
రకుంటెచాలముద్దు - నల్లరిలాననన్నిట్లువద్దు - కంక(స్త్రీ)
లపహమాటహద్దు - దాటకుండినను నిహవరము కద్దు ||
బ్రేశారదాకరుణానిధి ||

౧౮

అయె || దీననిహవరము లేకుండబాయె - నాకుయాచిం
చుటకుసమయమాయె మనసెప్పుడూగయ్యాళియాయె -
నపుడుదశరథుఁడు తెలతెల్లపోయె - నపుడుదశరథుఁడు
మూర్ఛాఘృతాయె - రామచంద్రునకుకబురాయె - వచ్చి
తండినప్పుడుజూమటాయె జూచినంతలోనాశ్చర్యమా
యె - చింతనొందకనుదాటెనమాయె || బ్రేశారదాకరు ||

హచ్చి॥ దశరథునిపైనకోపంబుహచ్చి-లక్ష్మణుండ
పుడుబలె-వాక్రిచ్చి-రాజాధిరాజులనెల్లదెచ్చి-గొప్ప
హండ్రిలోసిటుబైబుచ్చి - పట్టణముగట్టుతాననుచు
హచ్చి రామచంద్రులసిటుమోసబుచ్చి -ఇపుడునీభా
ర్యవేగంబెవచ్చి- అడిగితేదానిమాటలకుమెచ్చి-మునుపు
యొప్పుతోనీపువరమిచ్చి- ఇపుడుభరతునికేపట్నంబుయి
చ్చి- వేయుదాననుచుదానిస్థుజ్జొచ్చి ॥ శ్రీశారదాకరు॥

వాసి॥ రామచంద్రుండుకన్నగపమూసి- యంతమా
టోయనిచౌలుమూసి- ప్రత్యవాయదిత్తమువాడిజేసినా
పుయపరాధమీలాగుజేసి- తండ్రికప్పుడేవందనముజేసి
శిల్లినాడయ్యతండ్రి నెడబాసి-లక్ష్మణుండపుడువెంటరా
జుచి-నీపువుండవోయిబోధజేసి -ఉండలేనయ్యనిన్ను
యెడబాసి॥ శ్రీశారదాకరుకౌశిన్ధీ॥ ౨౧

అంగ॥ రామలక్ష్మణులునపుడువేగంగ- తల్లులున్నచో
టికినరుగంగ-నపుడువారలకువేగమొక్రికంగ- మేము
నడపులకుయిపుడువేగంగవెళ్లుతామనుచునపుడుజేప్పం
గ-వారుయీమాటలాలకించంగ-అప్పుటప్పటికిదుఃఖము
ప్పొంగ-రామచంద్రవిభుబోధసేయంగ - నెంతగనకిప
చునాస్థేండ్లనంగ-పచునాల్చిననులరూపంగ- గడిపివ
చ్చెదముమరలివేగంగ నపుడులక్ష్మణుడుతన్నుగొలువంగ
జనకజనుగూడివేగనడువంగ - పట్నమెల్లపుడుచిన్నబో
వంగ-అడవికేగనుమదినినుప్పొంగ॥ శ్రీశారదాకరుకౌ॥

శతకావళి

ఆరణ్యకాండము-

దరువు-అటతాళము-

ధీరం! శ్రీరాములకునువనపంచారం- పట్టణంబులో
పలవారి ఘోరం- బై నయటువంటిచాలవిచారం- జేయు
చున్నారయిట్లుపరివారం - కోటిమన్నధులనుందరాకా
రం-బై నయట్టిశ్రీరాములుదూరం- బేగుచునుగాంచిర
టశృంగిబేరం- గుహుకుసంతోషమెనసెవిస్తారం-పావ
నంబాయెనమ్మతాభిసారం-మీస్థరణజిహ్వాకునలంకారం
నేడుగమకొంటినీచూపారం- కన్నలకుపండుగాయె
శృంగారం-నామనసిపుడుసంతోషపూరం-నీరాకగోరు
చునున్నవారం- నేటికిట్లాయెబ్రాహ్మణుపారం బుండెన
య్యెనాసంసారభారం-బెంచిచూచితెవట్టినిస్తారం! బే
శారదాకరుణానిధి॥

౨౩

మేటి॥ కోరిశ్రీరామవిభునాజ్ఞతోటి- గుహుకుగాన
వచ్చెనునావతోటి- దానిపై నెక్కినదియపుడుదాటి-ము
గ్ధరడవి కేగిరిముదముతోటి- మ్రొక్కి సెలవడిగిమోదం
బుతోటి గుహుకు సెలవందెమునుపున్నచోటి - సీతలక్ష్మ
ణురామయ్యతోటి - భరద్వాజమునియాశ్రమముదాటి
చిత్రకూటంబునరిగెనామేటి- పై కేగిగుల్లాసంబుతోటి-
సపుమభరతుండుదుఃఖంబుతోటి! బేశారదాకరుణానిధి

అంచె॥ దశరథుండపుడుదీవికేగుదెంచె అపుమభర
తుండుకాలదుఃఖంచె - వీరులున్నచోటికియేగుదెంచె॥

మోక్షమలరంగమిప్పువీక్షించె - హస్తయుగ్మంబులపుడు
 బోధించె - మనివివిమనముచుపుడువినిపించె మించిన
 పుటిపను లేమిమించె నికనైననామనవులాలించె - పట్న
 మనకురన్ననుచుబోధించె - రామచంద్రవిభుజాలస్తోత్రం
 చె రాక వెళ్లుతామనుచుభీష్మించె॥బ్రౌశారదాకరు॥

రామా॥ మాడమి వారమే మేము కామా - సుగుణధాను
 యోసీతాభిరామా - ఇత్స్వకువంశాంబోధిస్తోమా పరు
 లమానీకుతస్తులముకామా - అపరాధములనొగజేసినా
 మా - మనివియాలించుకరుణాలలామా - మరచినావయ్యా
 మామీప్రేమ వోర్చిక్షమజేయునన్యథాస్తోమా - పట్ట
 పంనకేగుదామయ్యరామా - యనగభరతుడుబలెగ్గెట
 ప్రేమ వీరబలభీనుహేమాద్రిధామా॥బ్రౌశారదాకరు॥

పూనె॥మీతల్లికోరెల్లుచల్లగానే - పదునాలుగేం
 డ్లాటగాగానె పదునాల్గుదినములరీతిగానే - గడిపివచ్చు
 తాననిబలగగానే - అయినబాదుకులుదయచేయుమా
 నె పూజదేసెదనటనిబలగగానె - రామచంద్రుడప్పు
 దుయివ్వగానె మ్రొక్కిసెలవడిగితనువేడగతొనె సం
 దిగ్రామంబులోనుండగానె - మిన్నునుతగనుజరియించ
 గానె - శరభంగునివీక్షించగానె॥బ్రౌశారదా॥ ౨౭

అనెను॥ అగస్త్యునిభాతనటగనెను - మానియున్న
 చోటికవేగజనెను - నొకమలరంగబెంపుదగనెను - మా
 నిచాలగామెచ్చియిచ్చినను - శరచాసముల్తానందుకొ
 నెను - పర్ణశాలలోపలమోక్షమునను - సుఖముమీరంగ
 మున్దురుండినను॥బ్రౌశారదాకరుణానిధి॥ ౨౮

నాతి॥ వచ్చి నారయ్యబలుసుప్పనాతి- ఉండెనయ్య
పెనభూతంబురీతి- పెద్దపులిరీతియెడురుకొనిమూతి- దు
గ్గయింబైనరక్క-సపుజాతి- కామార్థిచేయాచించురీతి॥
తి-గోళ్లున్నవిరళూలాలరీతి- కామార్థిచేయాచించురీతి॥
ఓశారదాకరుణాంధీ॥ ౨౯

వాసి॥ రామచంద్రునప్పుడుకూకలేసి- ఓయివినవో
యినిన్ననేజూచి- నాకుమనసాయెసనియతనిడాసి - కా
మార్థిచేయాచించురీతి - చుప్పనాతినీదుర్బుద్ధిజూచి-
మారుకేళిలోసిమువెదజేసి - యపుడురామచంద్రుండు
హత్యజేసి-దానినడ్డిపైవ్రాలాకటివ్రాసి లక్ష్మణునిగూడ
పంపివేసి నట్టివత్తమానముతానుజూచి - ధాటిగను
బట్టికత్తివారదీసి- దానిముక్కుచెవులునుకోసివేసి-విక్ర
తయాపంబుదానపుడుజేసి-తాతతోబెప్పుమనిపంపివేసి-
చూచిరాక్షసులుహంకృతులుజేసి॥యాశారదాకరుణా॥

అందు ॥ మేలుగాజనస్థానంబునందు-రాక్షసులబట్టి
యధ్దంబునందు- రామచంద్రుండుమతికాకజెందు-ను
గ్గునుగ్గుగామతిజేసెచిందు - జేసిబరిమార్చివచ్చిసుఖ
మందు-కొనుచుయున్నారెవర్లశాలయందు-చావగామి
గిలియొకడుభయమందు కొనుచునేతెంచియెపుడులంకం
డు-రావణుడువిదగనాక్రోశమందు-చున్నాడయ్యాయా
సమయమందు అయిననేమాయెబగదీచుకొంద॥ఓ॥

అట్టి ॥ మారీచునకుగబురపు బెట్టి-వారలరీవేగము
వచ్చినట్టి - వచ్చివాడుముందరనిల్చినట్టి - కత్తివరవేగ
తీయుచున్నట్టి- యపుడుమారీచునకుబుద్ధిపుట్టి - వీడిచేత

నేటికినిపుడుగిట్టి- పోవ నేలయనిపుణ్యడయినట్టి- రామ
చందుగ్రందుపుణ్య యైనట్టి యతనిబాణములచేజచ్చునట్టి
పుణ్యమనబోదుయనితలపుబెట్టి - సెలపుపుచ్చుకొనితా
నేగినట్టి - రావణునికపుడుసంభ్రమముబుట్టి || యా || ౩౨

అఁడీ || సీతారామలక్ష్మణులపుడుగూడి- వారుకొంత
సేపటైమాట్లాడి-యన్నంతమారీచుండులేడి-మాయజే
నాయెబంగారు లేడి-పణశాలడగ్గరెవగలగూడి- జూచి
తమ్మవేగమెవేడి-దానిదెన్నుచుగక్కసాలాడి మీరుదా
నినిప్పుడువేటలాడి విల్లుచేబూనిసరివేటలాడి || యాశార
దాకరుణానిధీ ||

౩౩

నేత || రామచందుకోపంబుచేత- గట్టిగాబట్టె
విల్లుపుడుచేత- బట్టివేసెనొకబాణంబుచేత-హలత్తుణా
యనిబొబ్బచేత- బణశాలలోనున్నట్టిసీత-గుండెదడి
బెగలిగియముచేత-అపుడులక్ష్మణునిపైనంబుచేత || యా
శారదాకరుణానిధీ ||

౩౪

అంత || ఓయిలక్ష్మణాయదియేమివంత- యనుచుసీ
తమ్మమదిలోనుదంత - నొందుచునువిచారించునానెంత-
ఈమృగమురానేలనాచెంత- దానిదెన్నునగ నేలయిటు
వంతా-విచారించుచూనెబొగిలెనంత || యాశారదా || ౩౫

అంచె || మీయన్న కేమోసంభవించె- నీపువెళ్లవోయ
నినిన్నవించె - నీవకతయనిమఱివిన్నవించె- నయినే
మాయెసొన్ననిదలంచె-లక్ష్మణుడువిల్లుచేతసంధించి నా
ణబెట్టియటుతానుజనుదెంచె - రామచంద్రవిభుదాన
పుడుగాంచె || యాశారదాకరుణానిధీ ||

౩౬

వాడు॥ రావణాసురుడుబలుచుండగీడు - మాయ
లేడినితాబుచ్చినాడు- తానుసన్యాసిరూపమైనాడు-పర్ణ
శాలదగ్గరజేరినాడు-వచ్చిభిక్షుమప్పుడుయెత్తినాడు- సీత
యినతలికిరాగానెవాడు వికృతరూపంబుజూపించినా
డు మూఁఖబోగానేడాయుచునువాడు-చేతులనుపెళ్ల
నెత్తుకున్నాడు- తేరుపైపదిలముగనుంచివాడు-మేఘమా
గమునదలుచున్నాడు - అపుడుదుశ్శకునములుజూచి
నాడు-లక్ష్మ్యపెట్టకచ్చటిగేగినాడు - ఫలముదొరికెరా
యనిదలచినాడు మిగులసంతోషమునుబొందినాడు-యి
ట్లులంకవై నేగుచున్నాడు॥యాశారదాకరుణానిధీ॥ ౩౧

అది॥జనకతనయదిగ్గునలేచినాది-వానివికృతరూపము
జూచినాది- గుండెరుల్లుమనిబెదరినాది- దిక్కులేదను
చునెలుగెత్తినాది- లక్ష్మణాకావుకావుమన్నాది- గోలు
గోలుమనియేడ్చుచున్నాది కంటినీరపుడు వరదవై నాది
యంతలోఁజ్జేర్యమునుబొందినాది- కోఁగమునరావణుని
జూచినాది-యోరియికనీకుపుత్రమిత్రాది సంపదలుయిపు
డెబోవుచున్నాది-యనుచుబెదరకనుశేపియించినాది॥

శారదాకరుణానిధీ॥

౩౨

అట్టి॥ సీతపలుకలాలింపుచున్నట్టి-గృధ్రరాజునకుద
యజాలబుట్టి-రక్కసునిపైనికోపంబుబుట్టి- వేగమునదా
నువచ్చియున్నట్టి-పక్షపాతములవానినుడిబెట్టి పోవపోక
నుచుతాబొబ్బపెట్టి-రావణాపాణముల్విడిచిపెట్టి- పో
వగలవనుచుదాజుట్టుముట్టి - వానిరథమప్పుడేగుంటగొట్టి-

రక్కసునికొమ్ముకాళ్లుదెగముట్టి - మెడలుపూడిపడనెట్టి
 మైగొట్టి యుండువానికినితలదిమ్ముపట్టి - ఝమ్ముమనిసొ
 మ్మసెల్లుచున్నట్టి - రావణునికపుడురోపంబుబుట్టి - చంద్ర
 హాసంబుపలచేతబట్టి - వారిరెక్కలనుముక్కలుగగొ
 ట్టి - వానినేలబడద్రోచివేబట్టి భూపుత్రికనుతాచేతబట్టి -
 పోవగాసీతకునుదిగులుబుట్టి - ఏడ్చుచునుతనదువెంటను
 న్నట్టి భూవణములెల్లనటుదీసిబెట్టి - మైటచెంగుచేనొక
 మూటగట్టి - యిష్టమూకంబుమైవిడిచిపెట్టి శోకవాధి
 లోమునుగుచున్నట్టి లోకమాతమైగడువేడగబుట్టి - రా
 వణాసుర్యుడెలంకనున్నట్టి కేళికాశోకవనముననుబెట్టి - భీ
 తిబుట్టించువారలయినట్టి - రాక్షసస్త్రీలకావలిలోబెట్టి ॥

ఔశారదాకరుణానిధి॥

౩౯

అని॥ రామలక్ష్మణులుగూడగొనిరి పరాశాల
 వగ్గిరజేరుకొనిరి - సీతలేదాయెయనియనుకొనిరి ఎంత
 యాశ్చర్యమనిభ్రమసికొనిరి అడవులందువెదుకుచువేగ
 జనిరి - విల్లుబులవ్వడుబట్టుకొనిరి - దీనపదమలయితల
 వంచుకొనిరి॥ ఔశారదాకరుణానిధి॥

౪౦

అని॥ రామలక్ష్మణులమదిచంచలించె - దైవమీరితి
 గావిచారించె - బూర్వకృతమైనపాపంబుమించె - నేటికీ
 దుఃఖమిపుడుపొప్పించె - నంతకంతకునుమదివిచారించె॥
 ఔశారదాకరుణానిధి॥

౪౧

మీరి॥ వారిజాక్షిరాసుందరాకారి - పొగడతరము
 గాదురమనోహరి - దానిసమమైనస్త్రీలుభువిసేరి - మంచి

మేలయినయట్టిశృంగారి పొందనీయకుండునుమరునిచారి
పల్కదాయబోపాదరిండ్లదూరి - యన్నదోపైనకోపం
బుమీరి నేనుయెప్పుడుదానాజ్ఞమీరి - నేలుకొమ్మనుచుతా
నుమదిదూరి-యంతకంతకునుశోకంబుమీరి - యనుచువ
ణింఁచెనీరీతిశౌరి॥ ధౌశారదాకరుణానిధీ॥ ౪౨

తరమా ॥ దానిసోయగలబెన్నంగతరమా - మంచి
వతరూపమైనసుందరమా - దానిపలుకులుకోకిలస్వరమా -
చూడసాగ్నైనకంబుకంధరమా - దానికుదిగులుయతి
సుందరమా - దానీకెమ్మోవియమృతసాగరమా - దానిపలు
వరుసముత్యాలసరమా - దానిమేనెల్లమేల్చిబంగరమా -
తలఁచుకుంటేనుమదినిల్వతరమా - బ్రహ్మరుద్రాదులకు నె
న్నతరమా - ఇదేగదచూడశోకసాగరమా - రామచంద్రుం
డునపుడువేగిరమా - బోధసేయగలత్తుణునితరమా॥
యాశారదాకరుణానిధీ॥ ౪౩

అంత॥ రామలక్ష్మణులువెదుకగానంత - నుండెభూత
లముపైనికొండంత - నుండగాజూచిశ్రీరామలంత ఓయి
లక్ష్మణాజూడుమీవంత - యనుకొనుచుయేగిరిదానిచెంత -
కెరినీవెవ్వర నియడిగిరంత నున్నవృత్తాంతమగువతచెనం
త - రాముడాశ్చర్యుడై యుండెనంత॥ యాశారదాకరు
ణానిధీ॥ ౪౪

చాల॥ ఓయినవయ్యరామభూపాల - శాస్త్రజ్ఞతి
ప్పుడుజెప్పనేల - మించుకార్యంబునకుగుందనేల - రావ
ణునితోడనెఱుపుడుచాలఓరిపాపాత్ముఁడాసీతనేల - తే

చ్చినావుగానేనింకనేల- గల్పుతానురాయని నేనుచాల-
యధమొనరించెవాఁడుమూల- జేసికొట్టినాడిటుఘా-
మిఱుల॥ ఓ శారదాకరుణానిధీ॥ ౪౫

నేను॥ మీదర్శనముజేయుదాకాను ఇట్లుపాణిముల్ నిలిపి
యన్నాను- ఒకఁకోరికనుగోరుమన్నారు - నాకుయి
ప్పించువేగత్వరగాను- నీమనసుకొచ్చినకోరెగానేను- నీకు
యిత్తుననుచునుబలఁగాను - కాదులేనట్టిచోటత్వరగా-
ను- దహనమొనరంగజేయుచున్నాను॥ ఆరీతిగాఁగావిం
చెతాను- పక్షికినిమోక్షమవుడివ్వగాను- తమరుకొంత
మూరంబేగగాను॥ ఓ శారదాకరుణానిధీ॥ ౪౬

శతకావళి

కీర్తికాండము-

దరువు - అటతాళము.

వచ్చి॥ రామలక్ష్మణులు వేవేగవచ్చి - శబరిచేవిందు
గొనివచ్చి మెచ్చి - కలిసి ఘాపించి తెలిసి మన్నించి - సుగ్రీవు
నేలుటకు దయవచ్చి - యపుడు సూర్యపుత్రుడు తావచ్చి
సుగ్రీవుండు చాల మోదించి - యున్నంత సుగ్రీవునటు మె
చ్చి - కోరె - లిత్తునంచని పంతగించి - యున్నవృత్తాంతము
దుయెరిగించి - అన్నదమ్ములకు జగదంబు బెంచి - రాముచె
ట్టుచాటున వేగసొంచి - గొట్టుదామనుచు నుదివిచారించి -

యున్నంత యనునానంబు మించి - కొట్టలేక రామయ్యచా
లింది యున్నంత సుగ్రీవుడరుదెంచి - రాదుచంద్రులమీద
కోపించి - చేతితో చెయి వేసినమ్మించి - వెల్లుమనుచు నన్ని
ట్లు బంపించి - రాముడప్పుడే బలెగ మల్లించి - యిద్దరొక్క
రీతిగ నున్న నెంచి - కొట్టకున్నాను నేవిచారించి - రేవునీ కొక్క
యెరుకనూహించి - కొట్టుతాననగ చాల మోదించి - యుండి
రీరీ తిసుఖములను మించి - యామరునాడు యుద్ధమూహిం
చి॥ ఓ శారదాకరుణానిధీ॥

౪౭

అట్టై॥ సుగ్రీవుండు యొకబొబ్బ బెట్టై - వారికప్పుడె
కోపంబుబుట్టై - ఇద్దరికీ పెద్ద యుద్ధంబుబుట్టై - రామచం
దుగ్రీవుండు కాచి కనిపెట్టై చెట్టుచాటున నువిల్లెకుఁ బెట్టై - దె
బ్బితో వాలినపుడు బడగొట్టై తారకపుడెదుఃఖంబుబుట్టై

దానివారింఁదసమ్మదముబెట్టె-మగ్గీవునకుపట్నంబుగట్టె-
 అంగదునియువరాజుచేపట్టె - తానుమాల్యవంతుముకేగె
 నట్టె-నాల్గునెలలువహింకాలమట్టె- వెళ్ల గారామునికిత
 లపుబుట్టె - సూర్యపుత్రునికుభయమాత్మబుట్టెమీచిత్తం
 బునకువచ్చినట్టె-నాయనగసంతోషంబుబుట్టె- లంకపా
 థించుటకుబుద్ధిపుట్టె-నపుడువానరులకునుకబురుబెటె ।

శ్రీశారదాకరుణా॥

౪౮

అనుఁజపుడుకపులెల్లవేగరాగాను- రామలక్ష్మణుల
 కడకేగగాను- తెలివిలేనికింకరలుండగాను- లెక్కలేనివా
 నరబలముతోను-వానరులవింతలెల్లాను-చూచిరాముఁడా
 శ్చర్యంబుతోను-చెట్లపై నెక్కియాకులెల్లాను-చూసిపోసి
 కిందకుద్రొక్కుచూను - నొండొండుతోబోరాడగాను-
 నొకటికీచనుచుపారిబోగాను-గంతులేసివెక్కిరింపుచూ
 ను-కోలిచేష్టలునిలుసేయగాను- వార్ధిచంతకునేగిరంతా
 ను॥శ్రీశారదాకరుణా॥

౪౯

శ్రీశారదామాయము

సుందర కాండము-

శ్రీశారదామాయము-

అనెను । రామచంద్రుండు ప్రేమతో ననెను-హనూ
మంతుడప్పుడు గనుంగొనెను- లంకలోకి వేగమెవెల్లుతా
ననెను ఉంగరబండుకొనెనట్టెజనెను - హలంకరించట్టె
చెంగుననుజనెను-వాధిదాటితాలంక కేగినను వింతవిం
తలెల్లాశ్చర్యమునను- జూచిమాపుతాననుచుననుకొనెను
ఔశారదాకరుణానిధి॥

౫౦

అనిగె ॥ చిన్నకోలివలెతానట్టెమనిగె-లంకలోకిమె
లమెల్లనెజుణిగె- లంకిణీజూచిమదిలోననునిగె -శరణ
మొక్కంటితోచెయ్యదొనిగె- కోవముననట్టెహనుమం
తుగనిగె దెబ్బతోదానిపొంకమట్టినిగె- లంకలోనపుడు
నెమకంగదొనిగె-చాలగామదివిచారింపదొనిగె॥ ఔ

శారదాకరుణానిధి॥

౫౧

మోది॥ బల్ లంకిణీపటపటనుమోది-బలువైనయా
మేడలెక్కేది- సొగసైనయిండ్లబూచేది పురమెల్లతాగ
లయజూచేది జనకాత్మజయీపూరనేది ఇకనెక్కడనే
నువెదకేది-యనుకొనుచుదాజింతనొందేది॥ ఔశారదా

కరుణానిధి॥

౫౨

ధీరు॥ హనుమంతుడుచాలవిచారు - డైయుండెనా
రాములవారు - వేగజూచిరమ్మనిబంపినారు- కానరా

దాయెసీతస్తువారు - లంకలోవారుమనకుపగవారు - నేను
యడిగితెజెప్పరెవ్వారు యపుడుపక్షులన్నియుబలుక-
తీరు-హనూమంతుండువీరాదివీరు- భాషలెరిగుండెమఱి
యాజదారు - పక్షిమాటలకుమదిలోనగీరు- చున్నాడ
య్యకీర్తి విస్తారు || ఔ శారదాకరుణానిధి || ౫౩

అంచి || హనూమంతుండుచాలమోదించి- అశోకవ
నమునశేగుదెంచి - సీతస్తునప్పుడుతానుగాంచి- యంత
లోరావణుండేగుదెంచి-చూచిసూక్ష్మరూపంబుధరియిం
చి-కానరాదాయెజెట్టుపైనుంచి-రాక్షసుండపుడుచాల
బోధించి- మాటలకుసీతతానుతలవంచి-యున్నంతవాడ
పుడుకోపించి లంకలోనపుడుమగుడనేతెంచి-హనుమం
తుడప్పుడువిచారించి-రామచంద్రునప్పుడుబ్రస్తుతించి-సీ
తస్తుయామాటలాలించి- సంతసించపుడుమదిచంచలిం
చి-రామయనుమాటవినుచుమోదించి వినుటలయిదారు
మాసములనుంచి యనుచు నాల్గుదిక్కులనువీక్షించిచెట్టు
పయినున్నహనుమంతుగాంచి- బలెక్కిసీతస్తుదివిచారించి

ఔ శారదాకరుణానిధి ||

౫౪

మేలు||రావణాసురునిమాయఁగాబోలుమనసునెంచి
తెమటిదీనికీలు- ఈరాక్షసులకామరూపాలు-వీనివొల్లె
ల్లతెల్లరోమాలు- వీనిరూపంబుచానరముఁబోలుఅంతకం
తకునువింతచోద్యాలు - పుట్టుచున్నవిరామభూపాలుఁ-
డేలరాదాయెరాక్షసులపాలు - సన్నజేసియూరకుండె

గాబోలు|| ఔ శారదాకరుణానిధి ||

౫౫

కొమ్మ || పైనుండగా జూచిసీతమ్మ పూతజేయను
న్నావేమొనున్న-నీపేరుయెవ్వగుజెప్పుకొమ్మ - రావణు
నిమాయగాబోలునున్న కామకాదర్శినినుమనీతమ్మ -
నేనురామచంద్రనిబంటును నాపేరువినుహనుచుంతు
డమ్మ - మాయలేరానీమాటనన్ని ఒక్కతార్కణజె
ప్పుతానన్ని రామచంద్రులరూపంబునున్న జెప్పుతాను
వినుమదినిసీతమ్మ || యశారదాకరుణానిధి || ౫౬

రాడు || రామునకుసాటిభువితేన లేడు చంద్రున
మమైనముఖముగలవాడు - తమ్ములనుబోలు నేత్రముల
వాడుకెంపురీతిపైకెమ్మోవివాడు - శంఖమునుబోలు
కంఠంబువాడు - యాజ్ఞానుబాహుండైనవాడుసిహ్న
మునుబోలునడుముగలవాడు - కోటిమన్మథులసమ్మైన
వాడు - రామలక్ష్మణులసమ్మైనజోడు - నీలమేఘ
కాంతునిబోలువాడు లక్ష్మణుడుహేమవర్ణంబువా
డు యెనుచుహనుమంతుజెప్పుచున్నాడు - యశనవాల

పుడందించి నాడు || ధౌ శారదాకరుణానిధి || ౨౫

జూచి || అపుడుసీతమ్మనన్నకనిజూచి - హనుమం
తునటుబహుప్రీతిజేసి అయిన నేమాయెప్పుడువిచ్చేసి-
రామచంద్రులవేగంబెజూచి- నాచందంబువిన్నపము
జేసి || ధౌ శారదాకరుణానిధి || ౫౭

ఓయి || ఓయిహనుమంతయిక వెళ్లవోయి - రామల
క్ష్మణులతోజెప్పవోయి నాకష్టంబువినిపించవోయి - బ
హుదినములేబాగాయెనోయి - ఇంక స్వామిదయరాకున్న

దోయి-నిదురభుక్తులులేకున్నదోయి - రాక్షసులనుశేషిం
పమనవోయి॥ ఔశారదాకరుణానిధీ॥ ౫౯

వారు॥ రామలక్ష్మణులుదయమీరినారు-వన్నవిడిచి
పెట్టారకున్నారు- నామీదదయమరచియున్నారు-లేక
పోలేనువారెంతవారు-గెల్వలేకపోయినవారుకారు య
ప్పటికినికతెమలకున్నారు- రక్కసులపాలుననుజేసి నా
రు॥ ఔశారదాకరుణానిధీ॥ ౬౦

అంచి॥ ఓయిహనుమంతనీవేగుడెంచి-నావృత్తాంత
మంతయెరిగించి-వాయుపుత్రుండుచాలమోదించి- కా
లసీతమ్మనపుడుస్తోత్రించి - హస్తయుక్తంబుపుడుజో
డించి-చాలనాకతశునువిన్నవించి- ఫలముసెలవివ్వమ
నుచుయాచి॥ ఔశారదాకరుణానిధీ॥ ౬౧

వినుమి॥ ఓయిహనుమంతమనవిచేకొనుమి- లంకలో
సీతచెరయున్నదనుమీ పూర్వకృతమయీలాగున్నదను
మీ-లక్ష్మణుచాలదయయుంచుమనుమీ - నావ కుదో
వంబనుచుననుమి - నేనుననుభవించెదనట్టులనుమీ లంక
సాధించవేగరస్యనుమీ వాధికదాటిబల్వేగంబెజనుమి-
నీవువేగంబెరాముపాడగనుమీ॥ ఔశారదాకరుణా॥ ౬౨

అమ్మా॥ సంతోషంబుతోనదినవస్తు - శ్రీరాములము
ద్దులగుస్తు-దాశరథిమేలుబంగారుబొస్తు- కాకుఱ్ఱునిపు
వ్వుచేకొస్తు - దేవతాస్త్రీలబందెకేసుమ్మా - నీవుబంది
యున్నావులేవస్తు నావీపెక్కి కూర్చుండవస్తు - లంక
తోనుజగమెల్లాను సుస్తు-వట్టుకొనివాధికదాటెదనును

మ్మనామదిదాచుకొన్నట్లునుమ్మ-రాముసేవింపగావెసీత
మ్మ॥బ్రోశారదాకరుణా॥ ౬౩

తాను॥నామనివిచెల్లించుత్వరగాను - నాకుయాకలి
పుమవేయగాను- యొక॥ ఫలముయిచ్చునియడుగగాను-
నీసెలవయితెచ్చుకుంటాను-బుదిగా దమ్మయివ్వకుం
టేను- సెలపుయిప్పించువెల్లిపోతాను-అకలికినోర్వలేక
డిగినాను॥బ్రోశారదాకరుణానిధీ॥ ౬౪

బ్రోను॥ అపుడుసీతమ్మబలె-నటుతాను - వదకబె
ట్టుకొనితాగకుండాను- తూటుబొడిచేయదలచియిట్లా
ను-ఓపలేనోయిరాక్షసులతోను- అయితెసెలవియ్యవెల్లి
పోతాను॥యాశారదాకరుణా॥ ౬౫

జూచి॥సీతమ్మకపుడుజాలివేసి- వెల్లివోయినీవాపం
డుగోసి-తెచ్చుకొమ్మనంగభయమెల్లబాసి- యపుడుతో
గ్గోయొకిగంతువేసి పట్టువనమంతధూళిగాజేసి రాక్ష
సులమీదనొకగంతువేసి-తోకతోజుట్టివేలబడవేసి-గుండె
లదరంగపెడబొబ్బవేసి - పట్టువనమెల్లధూళిగాజేసి॥
యాశారదాకరుణా॥ ౬౬

అట్టే॥ అపుడులంకతగగ్గోలుబుట్టే- చాపగామిగిలి
యొకఁడుపరిగెట్టే రావణునితోడజెప్పినాడట్టే తరమా
గానియుపద్రవముబుట్టే - కోటిరాక్షసులనుడిబడగఁగొ
ట్టే- లంకిణిబట్టిదెబ్బతోగొట్టే - నంతరావణుఁడుతా
గుండబెట్టే॥బ్రోశారదాకరుణా॥ ౬౭

హేతి॥ అండాండంబుననుబుట్టెజ్యోతియాశివుకై
ననుపార్వతి- యాబ్రహ్మకై ననుసరస్వతి- యావిష్ణుకై

ననులక్ష్మీప్రీతి-ముకు-కోతబడెరాచుప్పనాతి - మనతో
టకొచ్చెరయొక్క-క్రీతి- యోరియబ్బబ్బయదిచెడ్డకో
తి-అయిననెంతగడ్డరదానిమూతి-వారిలోవారలనుకొను
చురీతి॥ శౌశారదాకరుణానిధి॥ ౬౮

అచ్చి॥ లక్షయుండపుడుపైనమైవచ్చి- లక్షయేనూ
రుబలముతోవచ్చి- వాయుజునిపైనియుద్ధంబుకొచ్చి-యె
వ్వడపురోరివనములోకొచ్చి- రాక్షసులనందరినిసరిపు
చ్చివేసుటేలరాయని చాలహెచ్చి- వాయుజునికపుడు
కోపంబువచ్చి- దాటు కేయుచునుపరిగె త్తివచ్చి-తోకతో
జుట్టికొట్టిసరిపుచ్చి యక్షయునికట్టితెగటార్చిపుచ్చి- తో
రణస్తంభమునకపుడువచ్చి॥ యశారదాకరుణా॥ ౬౯

వారు ॥ హతశేషైయున్నట్టివారు - లంకలోపలి
కేపరుగెత్తినారు యక్షయుండుజచ్చెననిచెప్పినారు-రా
వణునికపుడుయెరిగించినారు-రావణుండపుడుచాలవిచా
రు-పైయున్నంతవీరాదివీరు - పైనటువంటిమేలైనశూ
రు-డింద్రజిత్తుండుయతగానిపేరు-రావణునితోటిబల్కే
టితీరు॥ యశారదాకరుణా ౭౦

ఉండు॥ ఇంద్రజిత్తుండుపొదలెనాతండు - యనుచు
వెళ్లటే నేవానిబొండు-వీరుతాననుచునింద్రజిత్తుండు- నా
కెంతగనుకనువానరుండు యితనిపలుకులకు మదిరావ
ణుండు-గెల్వగలడనుచుమదిలోననిండు-ఆయెసయ్యసం
తోషభరితుండు॥ శౌశారదాకరుణా॥ ౭౧

చూడు ॥ పట్టితెచ్చెదనునామహిమచూడు - వార
లనుజూచివార్యేటలాడు-చున్నవాడెంతవనికోరినాడు

నాతేతిలోపలచిక్కినాడు-పట్టుపట్టాడుపారిపోలేడు-య
నుచురావణునిసెలవడిగినాడు-రథముందోల్చునుచునుబ
లిగినాడు-వచ్చివాయుజునిపైదాసినాడు-శస్త్రజాల
ములచేముంచి నాడు॥ ఔ శారదాకరుణానిధీ॥ ౭౬

జా:॥ హనుమంతుండుమడినూహజేసి ఇంద్రజిత్తున
టతావదిలివేసి- యున్నబలమంతబరిమార్చి తేసి-యూర
కున్నాడుయపుడోర్పుజేసి- ఇంద్రజిత్తుండుకండ్లెట్టిజేసి
భూమియడలంగగుణరవముజేసి విల్లుచేబూసి తెగనిండదీ
సి-దేవలోకంబువిసకరిగమ్రోసి- అంబులున్నట్టిపొరులు
తెగవేసి-బ్రహ్మస్త్రప్రయోగంబుజేసి- వాయుజుడు బా
ణజాలంబుజూచి- పట్టుపట్టాడుమడినూహజేసి-ఇంద్రజి
త్తుండువిల్లెగరవేసి॥ ఔ శారదాకరుణానిధీ॥ ౭౭

యు:డి । వాయుజుడుచిన్నకోతియైయుండి-ఇం
ద్రజిత్తుండులేవట్టుకొండిఇంకపైకెక్క వేసికట్టండి-లెండి
వేవేగతిసుకొనిరండి- రావణునకుచోద్యంబుచూపండి -
విడిచిపెట్టివేసేరుచూడండి॥ యాశారదాకరునిధీ॥ ౭౮

దొరికె॥ యింద్రజిత్తుచేతికితానుదొరికె - నాలంక
లావారలందరికె- చిన్నకోతివలెదోచెనాసరికె-రావ
ణాసురునికండ్లముందరికె వారులేగానెపడ్లుతాకొరికె॥
ఔ శారదాకరుణా॥ ౭౯

అం:ది॥ లంకలోపలికికోతివచ్చింది- చూచుదామను
చునాశ్చర్యమొంది- చూచుటకుచిన్నపిల్లలాగుంది-యో
రివిసరోరిపడికోట్లమంది- రాక్షసులపట్టిచంపివేసింది చే

తగానట్టెయిపుడూరకుంది ఇదేనటరయందరినిచంపింది -
 యనుచు మొట్టికాయలు వేయజెంది-యపుడహనుమంతు
 మనసులోగుంది పండుఘడియలిప్పటికినవుతుంది - నీల్లు
 తున్నాడువేగిరముజెంది- ఓగ్గుయోర్చండిదాదాపయిం
 దితు వేళమీసనిచితుకుతుంది! ఔశారదాకరుణా॥ ౮౦
 ఔరా॥ వాధి- నేలాగుదాటివావార - లంకలోకిట్లుభ
 యములేకారా- వచ్చివనమెల్ల బెరికితీవారా యక్షయుని
 బట్టిజంపితవారా- మాటలాడి తేనెవృతావారా- పేరుజె
 పురానీవెవ్వడారా- హుంకరించేవుదుమాగుడారా
 యాశారదాకరుణా॥ ౮౧

ఆన॥ నాపేరుజెప్పకమానుతావా- రాము బంటుకింద
 నుబంటుగాన- రాముడేలుచున్నట్టికపిసేన- చూచి నావు
 కాపురాగర్వాన- నిన్నజూడవలెననిమనసులోన- బుద్ధిపు
 ట్టివచ్చితరవేగాన - వీరహనుమంతుపేరునేగాన॥ యా
 శారదాకరుణా॥ ౮౨

రంతు॥ రామయ్యతోనేలరావంతు - వేదవాక్యము
 లునామాటలెంతు- గోళ్లతోబట్టి నీబొడ్డుజింతు- ఘడియ
 లోపలనువాధిగట్టింతు- రామలక్ష్మణుల వేగదెప్పింతు-
 వారిచేతనుతలలుదుగ్రింపింతు- నామహిమెల్లకండ్లజూపిం
 తు- భయమువిడిచినీవిటురంతుగండు- యట్టెపట్టినీమీసా
 లుదుగ్రింతు- నీలంకంతధూళిగావింతునన్నయెరుగవావీర
 హనుమంతు॥ ఔశారదాకరుణానిధీ॥ ౮౩

నీవు॥ ఓరివినరోరివానరానీవు- యిట్లుభీకరంబులుబ
 ఱ్లుతావు- చూచి తేదిననలుసంతలేవు- జానకినితెచ్చువా

వేశనీవు-యవు డెక్కడికి పారిపోయినావు - ఓరివినరో? రావణానీవు-నీగుట్టుబైటను బెట్టెదీవు- దొంగిలించియెత్తు కపోయినావు- ఎంచి తేను మొగధీరుడవుగావు చేతగాని యథముండారనీవు - అపుడు నాకొండ్లబడి తేనునీవు నీలం కలోకిగడదిరావు అప్పుడక్కడే తారుమంటావు॥ ఔశార దాకరుణానిధీ॥

౨౪

అంచి॥ రావణాసురుడు చాలకోపించి-వాయుజునిమాటలెల్ల నాలించి-దుమాగుండవీరబొడిపించి-వేసినదనటంచుబంట్లబిలిపించి-ఈతె-పాంజులైదుమందేగుడెంచి యన్నంతవిభీషణుడుమించి - రావణాసురునికవుడుబోధించి-దూతలనునీవుయిట్లుచంపించి- వేసి తేలోకులెల్లనిం దించి-వేసినదరటంచుమరివక్కలెంచి-వానరులకెల్లతోకముట్టించి-వేసి తేచాలునగమోదించి- రవుడురజకుడొక్కడుయేగుడెంచి-నగరకుడాసియగ్గిచూపించి- వాయువుకుండుకపటమూహించి పారిపోయెట్టెమదిచంచలించి- రాక్షసులకు వాశ్చర్యంబుమించి । యాశారదాకరుణానిధీ॥

౨౫

అట్టి॥ ఆవాయుతనుసంభవునిబట్టి - యాయుకుగ్రస్తంభమునంచుగట్టి వాలంబునాకోకలూజుట్టి - పెనుమంటలుచాలగాబెట్టి-అలురక్కసులసందరినిబట్టి- తనకాలికిందబడమెట్టి- విడువగానాకాశంబుముట్టి- సరవితోడసీతకుజోతబెట్టి- యవుడులంకాదహనముగాబట్టి॥ ఔశారదాకరుణానిధీ॥

౨౬

చెందె॥ అపుడులంకంతయెత్తుకొనిమందె - భూమి
యాకాశముననుపొగనిందె-కార్చిచ్చులనుబోలినట్లుండె-
అంతకంతకునుఘూణిల్లుచుంచె నుండలముపొడవుజ్ఞా
లలయియుండె- చిత్రగోపురంబులుగూలుచుండె సూర్య
సోమవీధులుగాలుండె- పిడుగులనుబోలుశబ్దమాచుండె-
బ్రద్దలొచుండెరాక్షసులగుండె॥ డౌశారదాకరుణా॥ ౮౩

అయె॥ నపుడుపరశురామప్రీతియాయె - రాక్షసుల
కొంపలుదగ్గనాయె- వాండ్లునిలుచుటకునీడలేదాయెరా
వణాసురుడుతెలతెల్లపోయె - కొంతబలమంతనాశనం
బాయె-వాయుపుత్రునకుసంతోషమాయె-తోకచలుకచే
యుటకునునసాయె॥ డౌశారదాకరుణా॥ ౮౪

అంచి॥ అపుడువాధీదగ్గరకేగుదెంచి-భయముచే
భారిధినిపారుదెంచి-యపుడుహనుమంతుజాలకోపించి -
పెనికబెట్టుకొనియితడున్ననుంచి- వేగవాలంబుచలువగా
వించి-సీతవద్దకుతానేగుదెంచి- హస్తయుక్తముల్ నుదుట
ముకురించి- మ్రోక్కి-గాయపుడుసీతమోదించి- జయము
బొందుమనిచాలదీవించి॥ డౌశారదాకరుణా॥ ౮౫

అనెను॥ సీతకునుమ్రోక్కినెలవడిగిజనెను - వాధీ
హనుంకరించుచైచంగునెను- దాటినుగ్రీవుతోటతాగనెను-
జూచిపండ్లెల్లగోసుకొనితినెను -తోటకాపున్నవాడట్టెజ
నెను- వానిచాలగాబాధపెట్టినను- వాడునుగ్రీవుదగ్గరకిజ
నెను-ఎవ్వడోవనముతాజూరగొనె నుమీరులక్ష్మ్యంబులేరు
పొమ్మనెను- దిక్కుగలచోటజెప్పుకొమ్మనెను-అపుడుయీ
తీతివాడుజెప్పినను॥ డౌశారదాకరుణా॥ ౮౬

అంచి సుగ్రీవుండు చాలకోపించి- చూడు నామహిమ
యనిపంతగించి-యంతలోరామచంద్రుడూహించి- లం
కలోజయము చాలగావించి- వచ్చితోటలోపలికినేతెంచి-
హనుమంతుండు యనిచిచారించి - సుగ్రీవునపుడు ము
ల్లించి- యంతలోవాయువు త్రొడరుదెంచి- రామునకు వం
దనంబాచరించి సీతజూచి నాననివన్నవించి - రామచం
ద్రుండు చాలమోదించి- హనుమంతునపుడు బ్రస్తుతించి-
రామచంద్రుడప్పుడుకొగలించి॥ యశారదాకరుణా॥

కంటి॥ సీతమ్మనులంకలోకంటి- చూచి శరణమనుచు
మోదంబునంటి- రామవీక్ష్యమవారణలేనంటి- యంతన
నునన్నుకున్నవాలంటి- కేనువిశ్వరూపముజూపిమంటి- య
వలనమ్మియారకకమలనొంటి- నున్నదానగాయంకనీవం
టి బంటుగల్గరామునేగంటి- ననచుదలచెదను నాదుశిర
మంటి- యున్నమానికమురాముకిమ్మంటి- వసుచునియ్యగా
నేనుగైగొంటి- యిట్లుగొనితెచ్చితినిగొనుడుతోంటి - పు
ణ్యమునసీతవార్తనేగంటి॥ యశారదాకరుణా॥ ౯౨

అట్టి॥ సుగ్రీవునకు హాసంబుబుట్టి- లంకలోపలనునీవు
జేసినట్టి-వృత్తాంతంబుజెప్పుమన్నట్టి సమయమునవాయు
జుడుదొంతిబెట్టి- వాధితానువేగమెదాటినట్టి లంకలో
పలికిదావెల్లినట్టి- లంకణినిబట్టితెగటార్చినట్టి- సీతమ్మను
తాజూచినట్టి- ఇంతలోరావణుండొచ్చినట్టి- మగుడిలంక
లోకేతెంచినట్టి- సీతమ్మతోమాట్లాడినట్టి- యంగరంబా
నవాలిచ్చినట్టి- తానువనమంతచెరికేసినట్టి- అక్షయనిబట్టి
తెగటార్చినట్టి- ఇంద్రజిత్తుచేతనుదొరికినట్టి - లంకదహ

నంబుగావింపినట్టి-మగుడవాధి-వేగమెదాటినట్టి-వలె-
మానంబుజెప్పమన్నట్టి సుగ్రీవునకుమదిప్రియముమట్టి -
హనుమంతఘనుగొగిటనుబట్టి॥బో శారదాకరుణా॥ ౯౩

వీలు॥ ఆలంకానగరంబేలు విశదంబుగనన్నేగజాలు-
ఆపురికి నాల్గుద్వారాలు- దక్షిణంబునంగరిబోలు- బలులం
కినియనుజవరాలు ఏమందుదానిమమాణలు - ఒక్కడచె
దానిప్రేమాలు- అదిగడచినమరిచోద్యాలు - స్వర్గంబు
నకాపురిమేలు-ప్రతియింటమహిమగుండాలు- యెడ
తెగరువేదమంత్రాలు మది నెరుగంగరుద్రాప్సనాలు-లే
దయ్యదయాసశ్యాను॥బో శారదా॥ ౯౪

వాలు॥నన్నందుమేల్ దివాళాలు- మతివన్నెలక్షగు
ఘోలు-వాటిపైనమరువెండివల్లాలు- సొగపైనయెనుగు
మొత్తాలు-ముత్యాలసరులువజ్రాలు- వజ్రాలామెరుంగు
జల్లీలు-నడివీధులలోనగాడీలు - దీతైనరాజమాణాలు
చాలనలువొందునంతఃపురాలు - పగడాలమెరుంగుస్తం
భాలుసువణకాంతికుడాలు సొగపైననీలిరుండాలు-
ద్రేవతలకుబందిభానాలు-కాపున్ననాసురసంఘాలు-ముద
మందుకునాపురమేలు - రావణునిమేలుభోగట్టాలు-ఏ
మున్నదియగ్నికిపాలు నేపంచివస్త్రీభూమిపాలు॥యాశా
రదాకరుణా॥ ౯౫

తీరు॥ ఎట్లుచూచినఘనసౌధాలు- యాసౌధంబున
విభవాలు-సరిబోలవుద్దేశాలు - యాబ్రాహ్మణునక్ష
త్రాలు-కపురంపుమోముబట్టీలు - యాపైనిచిళ్లమరు
మాల అస్త్రీలుకున్నచోద్యాలు - చతురతులమందహా

పాల్కు-చంచలమించునట్టిదేహాలు- సఖకాంతులతారల
 నేలు- పాదమ్ములుపద్మరాగాలు- జంఘళవిరళంబగుకా
 హళాలు విరులకుసరునరుకులబోలు- యారందముచీమ
 లబోలు-మధ్యంబులెన్నగఘనాలు- పిడికిళ్లకునతిసూక్ష్మా
 లు-పాలిండ్లెన్నపువ్వుగుత్తీలు-కంఠంబులునపురుషంభా
 లు అధరంబురుచిబింబఫలాలు - రదనపద్మకలరయగ
 వజ్రాలు-చెక్కిల్లోపుచంద్రకాంతాలు - శ్రుతులం
 దముప్రవాణాలు పంపెంగులమిగులనాసాలు-నేర్పిం
 బులుజాడహరిణాలు-వీక్షణములునీలోత్పలపరాలు-బా
 లేందునినగుఫాలమూలు- జడతీరులరయస్పాలు శిరమ
 లతైనమేల్ రాగిడిలు- ముత్యాలకుచ్చులుశశివూలు-చా
 కీలుబల్ బారుపట్టీలు - చేర్చుక్కలందువజ్రాలు-ఆనంద
 మైనకమలాలు-వాటికొనలనున్నట్టిమూత్యాలు - కంఠం
 బులందువజ్రాలు- జతగులెగతుకీలుజుమికీలు జాడీలు
 నొప్పుజిగిసీలు-సరిలేనిచంపకదీలు- భేమైనకణపుష్ప
 లు-కరకంకణముననుపావీలు- మణిఘంటలజాగిరాలు-ప
 దివేళ్లతళుకుటుంగరాలు- నెన్నడుములవడ్డాణాలు-బిగి
 మీరెడికటిసూత్రాలు- పాదములయందుపసిడికడియా
 లు ఘలుఘల్లునుపామంజీలు- ఆకిందనందియలుబలుడా
 లు-రాణిచేటియాయించాలు-యాలంకాపురిలోసిస్రీ
 లు కూర్చుండెడునట్టిపీఠాలు ఘనమైనట్టిపువ్వురాగాలు
 కుర్చీలుతలుగనేజాలు మృదువైనరవికెపట్టీలు- పైయెడ
 మేలుచుట్టాలు-ముత్యాలకూర్చుకోటీలు వీణియలుమీటు
 హస్తాలు-గళరవములననేకకీరాలు-భావంబులుమృదుల

వనాలు - యరదంబులు ముక్తసరాలు - ప్రతియింట
 హోమామగుండాలు- యెడతెగరుబో వేదమంత్రాలు-న
 డివీధులలో నగాడీలు- బలులంకిణీయనుజవరాలు-యాది
 గడదినమటిచోద్యాలు- లేదయ్యదయాసత్యాలుః||శ్రీ శా
 రదాకరుణానిధీ||

౯౬

అంచి||అపుడు శ్రీరామవిభుషహహ్నించి-యాంజనే
 యుగౌగటనుగదియించి-వత్సనాకులమునిలిపితివిమించి-నీ
 కుప్రతికారమేజేయనెంచి- యేమిసేయువాడనుకొగలిం
 చి-నాడననిరత్నమపుకగ్రహియించి-సీతనపుడుచూచిన
 యట్టులంచి-తంబుగాగన్నులద్దుకొనిమించి - యవలలం
 కకేగుటకుతలపుంచి వార్ధిరంబుడాయజమడెంచి-క
 పులనందరినిసంప్రీతికాంచి||శ్రీ శారదాకరుణానిధీ|| ౯౭

శాంతశాంతశాంత శాంతశాంతశాంతశాంత

యథాకాండము-

దరువు-అటతాళము.

ఉండి॥ రామచంద్రుండుతీరంబునుండి-వాధిబంధిం
చుతాములేవండి- మంచిబలువైనకొండవేలెండి-వాము
పుతుగ్గిస్తామింపుచుండి - నలుసువేయుకొండలువేయు
చుండి-యడనుచేతతోనందుకొనుచుండి హనుమంతుని
కికోపంబునండి రోషమునకొండలాగివేయుచుండి- నె
త్తిపైదొంతిబెట్టుకొనుచుండి యతనివొల్లెల్లకొండలేనిం
డి-హనుమంతుఁడిట్లాగొంచుచుండి - భూమియదరిజవజ
వలాడుచుండి అపుడురామచంద్రుఁడుజూచుచుండిఁ
శాంతదాకరుణానిధి॥

౯౮

జూచి॥ రామచంద్రుండుమదిసూహజేసి-ఎదురుగా
వెల్లిహనుమంతుఁడనియట్టేయత్తుకొనిబహుప్రీతిజేసి అ
తనిగర్వపరిహారంబుజేసి నలునిశ్రీరామచంద్రుండుజూ
చి-తాగనంచుకొన్నునిజెప్పివేసి- ఘడియలోవాధిబం
ధించివేసిఁబోశాంతదాకరుణానిధి॥

౯౯

వారం॥ అంగమండపుకుతారాయభారం - వెల్లిసా
డయ్యభళీచలంబూరం-జూచిరావణాసురునిహంకారం-
గద్దెపైనిగూర్చుండెబలుఘోరం-అయినబంటులున్నారు
విస్తారం-బపుడంగదుదురావణునీవారం - బోలువాలం
బుచాలవిస్తారం-ఘట్టబెట్టుకొనిగూర్చుండివీరం - బపు
దురావణాసురునిహంకారం॥ బోశాంతదాకరుణానిధి॥

అంచి । రావణాసురుడపుడువీక్షించి - ఎవ్వడవురనీ
విటకేసుదెంచి - నావుచెప్పరాజేరువివరించి బలైవిక
రనినుతోకబంధించి - సప్తవారాన్నిధులలోనముంచి - నట్టి
వారిపుత్రుడనరుదెంచి - తంబుగనునింగడుండనరుదెంచి
శాసురా రామచంద్రుడరుదెంచి - వాడురానిన్నచాల
బోధించి - నీవురామునకుయోధురేగుదెంచి - జానకినిదె
చ్చియిపుడొప్పగించి - లంకయేలరాసుఖమొలనుమించి
యంతనంగడుండుతానుమల్లించి - పలకె నట్లుగానపుడు
బోధించి శ్రీశారదాకరుణానీధి॥ ౧౦౧

సుమ్మి । వేదవాక్యంబునామాటసుమ్మి - బుద్ధిచెప్పె
దనుయపుడువినుకొమ్మి - రామచంద్రునకుజానకినియిమ్మి
శంకలేకుండలంకేలుకొమ్మి - యూరికెచచ్చిపోయెదవును
మ్మి - వెట్టివైయిట్లుచెడిపోకులెమ్మి - నీకులమంతపోతుంది
సుమ్మి శ్రీశారదాకరుణానీధి॥ ౧౦౨

తోటి । అడవిలోపలనుడంచరించేటి - కూల్లుకూర
కాయలనుదిసేటి రాముడన్నట్టి పెద్దనరుడేటి - సాటిజే
పెదవునాతోనుమీటి - శూరసాహసంబునకునాసాటి -
వాడొనయంతైననాధాటి - అనగనంగడుకుకోపించిధా
టి ఒక్కదెబ్బతోకిరీటంబుమీటి - చూచుచున్నారరక్క
మలుకోటి - సాహసుడైనయంగడుడనేటి - యతనితోను
శూరుండుసాటి - వచ్చినాడయ్యవారిధినిదాటి - రామ
చంద్రులగాంచెనోమేటి॥ యాశారదాకరుణా॥ ౧౦౩

దంబు! అంగదుండపుడు చాలమోదంబు - తోడనచ్చ
పుడు మేల్ కిరీటంబు - దెచ్చి రామచంద్రుల పాదంబులం
మవుంచపుడ వేగదండంబు - బెట్టినంతలోవానరబలంబు -
ఏమయ్యయీ తనిసాహసంబు అనుచు జేయుచున్నారు స్తో
త్రంబు - రామచంద్రుండు యపుడు మోదంబు - తోడలే
రోయి వేగపై నంబు - యాయెనయ్య వారిధిబంధనంబు - చే
తుమనుచు తల్లి రివేగిరంబు - వార్ధిదాటిను వేలాచలం
బు - పై నగిదియున్న యట్టి సమయంబు - లంకలో వారధిరితి
విభ్రమంబు॥ యశారదాకరుణాధీ॥ ౧౦౪

ఉండు॥ విభ్రాంతి చేతను రావణుండు - తనబంట్ల నెల్ల
నుబిలుచుచుండు - నాలోచనలుయిక్ సేయుచుండు వీ
రుండమనతి కాయుండు - దర్పండును సన్నిరోముండు - య
తిరథుండును మహాకాయుండు ప్రీతి లేని యింద్రజిత్తుండు -
కూరుండును సర్పరోముండు - మేలై సట్టివజ్రదంష్ట్రుండు
కుంభుండును మఱినికుంభుండు - శుంభుండును మేల్ శిశుం
భుండు - ఇరుచుట్లను రావణునిదండు - ఒక్కడొక్కడే రా
మునిచండు - చెండాడుదాసునిబుల్కచుండు - తినియనగా
నెసహింపకుండు - యపుడు రావణునిపిన్నతమ్ముండు - ఇ
ట్లనియెనన్న కాయండు॥ యశారదాకరుణా॥ ౧౦౫

అన్న॥ పెద్దన్నతండ్రియట్లున్న - వీరందరిమాటలువి
న్నా - నోర్వంగానలవిగాదన్న - యలనాడు చటికోపి
న్న - కోతొచ్చినపుడు యీవున్న - వారంత చేతగాకున్న
దోరుకున్న వారునున్నున్న - అవిగనుకను నాదివిన్న - పమ్ము

చిత్తగించవోయన్న-రాముండుకూమి-చేకొన్న - మన
కేలవైరమోయన్న॥శ్రీశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౦౬

అను॥రామయ్యతోవాదంబుమాను - కినుకచేతనునీ
పుబోలేను-ఇదియెవరుయెవరికనుభవముగాను-చెడిపో
వజెప్పినవాడగాను- ఈరీతిగాజేయుమన్నాను - రావ
ణాసురుడుకాకచేతాను-జేసెబలెనిప్పులురాలగాను-
సభలోనివారలువిసంగాను॥యాశారదాకరుణా॥౧౦౭

జేసి॥ రావణాసురుడుబహుకాకజేసి- గడ్డెపైనుండి
నొకగంతువేసి జరజరామనికత్తియొరదీసి-నరకబోయ
ట్టెనన్నివడవేసి-యున్నసభయెల్లభ్రమజెందఁజూచి రా
వణాసురునిదుర్బుద్ధిజూచి - విభీషణాఘ్నిఁడుచాలరోసి-
తోచినటువంటిమాటలాడేసి- రావణునిపైనికండ్లెర్ర
జేసి॥శ్రీశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౦౮

నేడు॥ ఓరీరామయ్యకోపించినాఁడు- నీకోసమవతా
రమైనాడు చేతకంకణంబొగిగట్టినాడు-నిన్నుక్షణము
లోపలద్రుంచుతాఁడు-వచ్చిరామయ్యకోపించినాడు వ
చ్చినాడిచిగోయిక చూడుజూడు-వారధిప్పుడెగట్టించినాఁ
డునిన్నయమపురికిపంపించుతాఁడు॥శ్రీశారదాకరుణా

ఇరవు॥సీతనిచ్చివేసుటనీకు తెరవు- నేనుజెప్పితినిమేలై
నతెరవు-రాముండనగా నెత్త్రెలోక్యగురువు- రామునకు
నీకుచాలనంతరువు-హరికి నేనుగకు నెంతయంతరవు కొం
డకుమమెట్టికెంతయంతరవు- రామునకునీకునంతయంత
రవు-పులికిఛాగమునకెంతయంతరవు రామునకునీకునెం
తయంతరవుకత్తికినిసూదికెంతయంతరవురామునకునీకు

నంతయంతరపు- తూమునకుసోలకెంతయంతరపు- రా
మునకునీకునంతయంతరపు హేమమునకిసుముకెంతయం
తరపు-రామునకునీకునంతయంతరపు- గెలుచటకునీకుచా
లదు స్తరపు॥బౌశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౦౯

అంచి॥ రావణాసురుండుచాలకోపించి-వీనినిష్పడేనా
దుసభనుంచి- తోలివెయ్యమనఁగానతడుమించి- అచట
నుంచివేగజనుదెంచి-తనమంత్రులందరినిబిలుపించి- స
భలోవారలకువిన్నవించి- తల్లికంతవృత్తాంతమెరిగించి-
హస్తయుగ్మముల్నువటముకుళించి-మృక్కుగాతల్లియత
నిచీవించి-ఖలునిరావణునివిడచిగవకించి- వాంఁ యతఁడ
నుచువేగజనుదెంచి-వేగజనుజేరదూరంబెగాంచి- యత
నిరాకసుగ్రీవుండుగాంచి-రావణాసురునితమ్ముడరుదెం
చి-యనుచురామచంద్రులరువిన్నవించి- లక్ష్మణుండవు
డుచాలకోపించి-పట్టకొట్టుటకుతావిచారించి- యంతట
నుజాంబవంతుడూహించి-లక్ష్మణునివేగశాంతమొనరిం
చి॥బౌశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౧౦

ఉండి॥ నామనవాకటిత్తగించండి-వానిపై మీరుదం
డెత్తుకుండి-రావణునితోడకినుకజేసుండి- మనలోపలను
తానుగలనుండి-బుద్ధిపుట్టెనామాటనమ్మండి-యనఁగరా
మచంద్రుండవుదునుండి-తగ్గవాడిపుడువారుపెళ్లండి-పొం
డివేవేగతనుకొనిరండి- అనఁగవారపుడుమొదురేగుచుం
డి॥బౌశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౧౧

అయ్య॥ నీవుకోర్కె-నేటికిసఫలమాయె- సీవ్రతమెల్లను
వ్రతంబాయె- వెళ్ళమనిరాముసెలవనీకాయె- నేటికిసిం

ర్మ పరిపక్వమాయె-జూచిరామునకుసంతోషమాయె-వీ
రిలోపలదానొక్కడాయె-రావణునిగుట్టుబట్టుబయలా
యె॥బౌశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౧౨

పుండ్రే॥ కొన్నిమాటలెల్ల నునడుగుచుండె-లంకలోము
చ్చటలుజెప్పుచుండె-ఇంటిగుట్టులంకకుబయిటనుండె- న
నుమాటనిజంబగుచునుండె- రావణాసురుడుభయముబ
డచుండె- నుత్తరపుగోపురముననిలుచుండె- పట్టుగొడు
గులారడిగప్పుచుండె-జూచినాడయ్యవిభీషండె- చూడ
రయ్యమాయన్నయాతండె - యనంగనప్పుడే రామచం
ద్రుండె॥బౌశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౧౩

వాసి ॥ రామచంద్రుండుమదినూహజేసి- మారుతా
స్త్రంబువేవేగదీసి-పూనియాకణములదాకదీసి-సూటి
గానుప్రయోగంబుజేసి - భత్రములకుత్తుకలనుదెగవేసి-
బాణజాలంబుమల్లిపోజూచి-రావణాసురుడువిభ్రాంతి
జూచి-నిలువలేకపోయెనుభయముజేసి-ఘాస్థలముపైకొ
కగంతువేసి॥బౌశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౧౪

దంబు॥ రావణాసురునిపైనయుద్ధంబు-సేయుదామను
చుచాలనూదంబు- తోడనున్నారువానరబలంబు- రావ
ణాసురునిపైనికోపంబు- జేసినాడుయిట్టులదుండెగంబు
త్రుంచితేగానియికనామనంబు- కాదనుచునూబల్కె-పం
తనంబు-తలకుతగనిపనిజేసినేరంబు- వీనిద్రుంచితేలేడు
పాపంబు- రామచంద్రులకులేతామనంబు - జనియించె
బోయాశమయంబు - లేలేరోయియేమిజాలంబు - గల

దన్నజల్లనిమారుతంబు- వైచేనయ్యదంధణదంధణంబు-
గుండెలదరరణభేరినాదంబు॥ ఔశారదాకరుణానిధీ॥

వారు॥ సుగ్రీవుండుమొదలయినవారు- బలువీరసంప
న్నులగువారు- రామచంద్రులెదుటనునిలిచినారు- యుద్ధ
మునకవుడుసెలవడిగినారు - మూడుసెలవులవుడుడందు
కొన్నారు- హస్తములేనుదుటజేర్చి మొక్కేరు- మోదమ
లరశ్రీరాములవారు - జయముబొందుమనిదీవించినారు-
క్షణములోనేనడుములుగట్టినారు- విల్లంబులాగిబట్టుకొ
న్నారు- యుద్ధసన్నుద్ధులైనారువారు ॥ ఔశారదాకరు॥

అంత॥ మోదంబుతోశ్రీరాములంత- జూచినాడయ్యత
నబలముచేంత- నీవురావోయివీరహనుమంత- యూరకు
న్నావుయిదియేమొవిత- ఇప్పుడేనేలబయలుపడనెంత-
యనఁగఁగరుణతోడుతనునీయంత - బంట్లండగా మా
కేమిచింత- రామచంద్రుండుమెచ్చినాడంత- మొక్కేసెల
వడిగినాడుతానంత॥ ఔశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౧౭

మేలు॥ నాచేతిలోపలనాయుధాలు- లేకయున్నావుయి
దియేమొవీలు- కంకణముగట్టికలిబండివాలు- పట్టుశస్త్రవ
జ్రములుసాలాలు- నీమనసుకొచ్చినయాయుధాలు- యెం
చుకోవోయిశూన్యహస్తాలు- యండరాదోయిబంట్లో
తువీలు- హనుమంతుండుబల్కెనొకమేలు- ఎందుకికవేలా
యుధాలు- కల్తషములేనోదుపాదాలు- నమ్ముకొనియుం
డితేచాలుచాలు- పెద్దకొండవలెనాకాయుధాలు- ఈవన
ములేనాదెబ్బనాలు- భూమినాకొక్కరథముననుబోలు-

వాటికవిపొడపులేవుశస్త్రాలు-హనూః - తునీరామభూ
పాలు-మచ్చదగునోయినీసగుణాలు॥ ఔ ౪ 'రదా॥౧౧౨॥

వారు॥ రామలక్ష్మణులుయిద్దరూవారు-యగ్ధసన్నుద్ధు
లై వెళ్లి నారు-వణిఁంచెదనువినరయ్యమీరు - మల్లెవువ్వు
టంగిల్దొడిగినారు-భుజకీతుఁలేధరియించినారు-సత్కుత్ర
ముల్చారులనేగేరు-పేరులూయాణిముత్యాలతీరు- శిర
ముపైకిరీటములశృంగారు-మేరునై లశృంగారములతీరు-
వీరకాహళులుబట్టెట్టవారు-గంధర్వకిన్నరులెల్లవారు-గీ
తముల్బాడుచునునాడుతారు-నాలచిత్రమైనట్టియాతీరు-
అంకలోవారుజూచుచున్నారు - జూచికోటలోకేతెంచి
నారు-రాక్షసేశ్వరునితోడజెప్పేరు - వచ్చిపడిరిశ్రీరా
ములవారు-మంచిదేయనుచునూహించినారు-మంచిహు
రమంజిముత్యాలతేరు- రావణునియెదుటనునిచ్చినారు॥
ఔశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౧౩

దాని॥ పైనఁగూర్చుండిసూతుడగువాని - తోలుమని
కాకమదిసిండబూని-నాపైకియగ్ధముకొచ్చువాని- నురు
ముజేసెదననిలేనిపొని-ప్రజ్ఞ ల్లు మిక్కిలి బల్కకూని-గ
ణితలెక్కలుకులెక్కింపరాని- మూలబలమంతదరిజేర్చు
కోని-వచ్చినాడయ్యమదిగినుకబూని-పైవబలమొక్కటే
లేదుగాని-చూడులోకాలవారైనగాని- చాలలేరయ్య
యెంతైనగాని-చూడఁగుడైచెడదోయగాని॥ ఔశా
రదాకరుణానిధీ॥ ౧౧౪

మెండు॥ ఎటుజూచినా గాని పండ్రెండు-కొనులగుకై
క్లిసినినట్టులుండు- తెలివితేదయ్య రావణునిదండు-ఉక్కు-
తునకలై తెగి రాలుచుండు- ధరణీసుంతకంసమునొండు
చుండు-రణభేరిధంధణమ్రాయుచుండు॥ ఔశారదాక॥

తీరు॥ గావణాసురుబలములోతీరు వణి--ంచెదనువి
నరయ్యమీరు- వన్నెలగులతగుట్టాలనీరు- చట్టుగట్టినది
యేనుగులబారు- చెప్పలేరమానరాక్షసులీరు- యుట్టిపె
ద్దపెద్దగడ్డాలవారు- యెద్దులంబుగాజూచేటవారు- శె
ముడుదొంకలోనునుసన్నుననేరుకు- దాగిగోప-లమీ
సాలవారు- ముద్దసన్నుగ్గిలైవచ్చినారు॥ ఔశారదాక॥

మెండు॥ ముందుగా విశ్వధూమాత్రుండు- గురయుచే
బూనియా రాక్షసుండు - వేసిసంబుడే హనుమంటండు-
కొండచేబూనివేనసప్పుడు- ధరణీపైగూలెడుప్రహర్గుం
డు-వచ్చినాండయ్యపజ్రదంష్ట్రుండు॥ ఔశారదాకరు॥

జూచి॥ అంగదుండుపజ్రదంష్ట్రాభ్యాజూచి - భీకరంబు
గావానిపైడాసి- రాక్షసుండవుడుకండ్లరిజేసి-అంగదుని
బట్టిగడతోడవ్రేసి-యంతలోనంగదుండ-కనుక జేసి-చాల
యువంబువానితోజేసి- యద్భుతంబుగావానివడద్రోసి-
గుండపై నెక్కిత్రోక్కియెగదీసి- యంతలోవానిప్రాణ
ముల్చూసి-హావగాజూచివానివదలెసి-రామచంద్రుండు
అంగదునిదాసి-కొగలించుచుబహుప్రీతిజేసి॥ ఔశారదా
కరుణానీధి॥

౧౨౪

ఉండు॥ యటకుంభుజనియేడిరాక్షసుండు - యుద్ధమున

మదినిమ్మలించి-యధమునకురమ్మనిసతాయించి - రావ
ణాసురుడుచాలదుఃఖించి- మెల్ల మెల్ల నేలంక కేలేంచి॥
ఔశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౩౦

ఉండి॥ రావణాసురుడుకొల్వకూర్చుండి - మనసులో
చాలచింతింపుచుండి-దగ్గిరున్నట్టమంత్రులపుడుండి- మన
యింతేసిబంట్లోతులుండి- యెటుకనిశంకనొందకుండండి-
కొదువలేదు బెగ్గిలిజడియకుండి- జాగ్రతదప్పేరుచూడం
డి- కట్టినట్టినడుములువిప్పకండి- మనలంకలోయిట్లుచా
టుండి- కుంభకణ్ణివేగలేపండిరెండువేలరాక్షసులువె
ళ్లండి- పొండివెళ్లండిలేవుకొనిరండి- యుగంపెళ్లి దగ్గిరను
గూర్చుండి నడ్డిజరచిబొబ్బలువెట్టుచుండి- తెరిచెనెనిద్ద
రచేతనుండి- కదలకుంటెనుచునుగులుతెండి- తచ్చినారు
లేమట్టింపుచుండి- ఈగెవాలెనెవొత్తగిలుమండి- లండిపే
గసీసముగాచితెండి- తెండిచెవులోసబట్టిపోయండి॥ ఔ
శారదాకరుణానిధీ॥ ౧౩౧

లేచి॥ కుంభకణ్ణుండువేవేగలేచి - చురచురగవారిపై
జూచి- కోపగించుచునున్నట్టేసలయూచి- వారిపయికట్ట
చారలూజూచి- రావణాసురుండనడువిచ్చేసి- కుంభకర్ణు
నిముఖమవుడుజూచి - బలైవాక్యంబుమదిసూహజేసి॥
ఔశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౩౨

అంగ॥ రావణాసురుడుమదినినుప్పొంగ- కుంభకర్ణు
ణ్ణిచాలపొంగడంగ- కుంభకణ్ణుండుమాటవీనంగ- రామ
చంద్రునితోవాదుసేయంగ- ఓపలేముఘాజాతనొసంగం
గ- రామచంద్రునకుమోదమలరంగ- స్నేహముననుండ

వోయిసౌఖ్యంగ-కుంభకణ్డండుబోధసేయంగ- డావ
ణాసురుండుకోపగించంగ-లేచినాడయ్యకొండోయనం
గ-వానరులపైనిఘామియడలంగ-గడవవలెకోటబురుజు
దాటంగ-దిగ్గజములుగడగడవణకంగ- వారువీరనుచువి
భజనెరుగంగ- మీరకనుపట్టుకొనిమ్రొంగంగ - వానరులు
జూచివేగబొగడంగ - పారిపోయిరిముగ్ధుడోయనంగ॥
ఔశారదాకరుణానిధి॥ ౧౩౪

సర్పి॥ సుగ్రీవుండుమదికాకసర్పి-కూకలేబెట్టెబలము
పురికొలిపి- యుడియకనుతానుమదిదెప్పినిల్పి॥ఔశారదా
కరుణానిధి॥ ౧౩౫

అదను॥కుంభకణ్డండుబ్రహ్మాండవదన-డై పల్కెనిక
పించమణచెదను-చూడుమేలై ననాచేతిగదను- వానరుల
బట్టినరుముజేసెదను-బాహుబలముయీవేళఘాపెదను-
రామలక్ష్మణులవేగమ్రొంగెదను- మూఁడులోకాలుహత
ముజేసెదను॥ఔశారదాకరుణానిధి॥ ౧౩౬

తాను॥ కుంభకణ్డండుమదికాకతోను - శ్రీరాములె
దొటనునిల్వగాను-రామచంద్రుండుమదికాకతోను- ఎవ్వ
డపురసీవనియడుగగాను - తాణమోర్చితేపేరుసెప్పెద
ను-ఎటుగవింకనానుహిమలెల్లాను - గంధర్వకిన్నరులెల్లా
ను-చేతిగదచేతయిడలగొట్టాను-విసరయేసేవధువవాల
లోను-సలుచలేరుయధముననాతోను - జిక్కినావురానా
చేతిలోను- నీకునాయుస్సుసరినేటతోను- సీతపాణముల్బు
చ్చుకొంటాను- 'యద్భుతంబై ననాచేతిగదను- యథుడు
ఘామిగడగడవణకగాను - కుంభకణ్డండువేగగదతో

ను-సౌమ్యసిన్ల రాముడంతలోను- తెలివినొందెభీకరరూ
వుతోను॥ ఔశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౩౭

దెబ్బ॥ వేసినావురాచావాటుదెబ్బ-ఇంకజూడరానా
వక్కనిబ్బ- నీకుతగిలేటివేగనీయబ్బ- మడియజేతుననిరా
ముండునిబ్బ- రంబుతోడుతనువాడుతబ్బిబ్బ॥ ఔశార॥

కొవం॥ జసియించెశ్రీరాములకుశాపం- చాలబడ్డాడు
రాక్షసునిరూపం - ధూళిజేసిదేయికనాకుశాపం - లేదు
యింతేసితిట్లుసల్లాపం - లంకకెల్లపుడుఝంజినదీప్యం-
కుంభకణ్డండువీరప్రతాపం- బడచివేసెనునరసింహ
రూపం- బవుడురావణాసురుడువిక్షేపం- పడుచునున్నా
డుకొవసంతాపం॥ ఔశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౩౮

మొరసె॥ దేవదుండుభులుదివినుండిమొరసె-వుడమిపై
నిపువ్వలవానగురిసె- లంకపొంకమీవేళతోవిరసె- రామ
చంద్రుండుకరుణతోమెరసె- పాయకున్నాడులక్ష్మణుని
మొరసె- మోదమలరంగయతనిముఖమరసె - సంతోషం
బుతోచాలమొరసె॥ యశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౪౦

తాను॥ రావణాసురుడుయతిచింతతోను- అడలుచును
చాలతోకించగాను - యతికాయుండుబల్కెనటుతాను-
చింతసేయకధైర్యంబుతోను- వినుమునేనొక్కమాటజె
ప్పేను - రామచంద్రునితోయుద్ధంబుమాను- భూజాతని
ముత్వరగాను - లోకనాథుండురాముడనగాను - యం
తరావణుండుబల్కెవుడుతాను - స్వామియనియెరుగకు
న్నానుకాను- సీతలోకమాతనితెలిసినాను- యతనిచాణ

మలచేజచ్చి నేను. ముక్తిగలదనుచు నాసపడ్డాను. అయిన సే
లవిమ్ము నాకుత్వరగాను- వెళ్లి వానరులనొక ఘడియలోను.
కొట్టి సాతముగావించివచ్చెదను - రణభేరిధంధణం మ్రో
యగాను- కిరీటంబు బల్ రాపాడగాను- మూడులోకాలు
భీతిల్లగాను॥ యాశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౪౧

మేలు॥ అతికాయుండెక్కిన రథమువీలు - బంపుచుండె
పండ్రెండు ద్వారాలు- మేలయిన వజ్రపుకరీటాలు- యాణి
ముయ్యలుదగుతోరణాలు- వీరుచారులకొనోల్వబడ్డాలు.
ఇంపుసొంపైన కేంపుచిత్రాలు - నింపుగుల్కనీలపుచామ
రాలు- కంపమొందేటి నీలిజెండాలు- పూచెపండ్రెండుజో
ళ్లు గుర్రాబు- రథముపైన గూర్చున్న యావీలు- కొండలను
బోలురెండు పెక్కాలు- లెక్కలేనట్టియేనుమొత్తాలు - ఎ
టుజూచినామందిగుఱ్ఱాలు- అర్బుదముసిర్బుదములాయు
ధాలు- ఝంఝణకతాయనుచు భేరీలు- ఘూర్చిల్లంగనం
కునాదాలు- రామచంద్రుండు జూచెచిత్రాలు- విభీషణా
భళిమేలుమేలు - మీయన్నగారొచ్చెగాబోలుపల్కెనిట్లు
శ్రీరామభూపాలు॥ యాశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౪౨

ఉండు॥ పల్కెనావేళి విభీషణుండు- రావణుడుగాడుచి
త్తగింపుండు- ధాన్యమాలిగన్నట్టి పుత్రుండు- సాహసుం
డుమేలైన శూరుండు- వానినామంబెయతికాయుండు- పే
రుతగుననెరామచంద్రుండు- మనముజాగతబడుదాము
లెండు॥ యాశారదాకరుణానిధీ॥ * ౧౪౩

నవ్వి॥ యతికాయుండుమీసంబుదువ్వి- జూచితలయా

చివలెనోయివ్వి-ధంబునామంచియాయుధాలెవ్వి-లెం
డివానరుల పెంటంతత్రవ్వి - వైతురామలక్ష్మణులుబలు
క్రొవ్వి-యండువారుమంచిదితలల్ద్రెవ్వి- వేతుననిచాల
క్రోధంబుత్రవ్వి॥ యో శారదాకరుణానిధీ॥ ౧౪౪

ధీరా॥ స్వాంతులారవోకపివీరులార-వచ్చినాడిదుగొ
యతికాయగూర-వీనితోడటెసమముగాఁబోర-మీరెవ్వ
రై ననునోపలేర-నాదయోధ్యపట్టణమెల్ల ధార-పోతునని
శబ్దంబుమీర-పల్కుచున్నట్టిసయమునబోర- బాణముల
కొర్వలేకనురచార-రామచంద్రుండుమదికాకమీర- పిరి
కితనముననుపారిపోతార-నిల్వనిల్వనుఁజైగ్యంబుమీర-
రామచంద్రునకునడ్డమైదుర- లక్ష్మణుడుసెల్చెభళిమేరు
ధీర॥ యో శారదాకరుణానిధీ॥ ౧౪౫

అంత॥ గూరెడై నట్టిలక్ష్మణుండంత- రామచంద్రులె
దుటనునిల్చెసంత- వింటచాణంబుఁబూనినాడంత- యతి
కాయుండుబల్కినాడంత - భయముమానివచ్చెదవునా
చెంత-తోలుగుతోలుగుమనికూకలేసంత- చూచితేనునా
యంగుష్ఠమంత- లేపుపోవోయియనుమాటచెంత-సావ్య
మెరుగవామటికొండయంత-దానిమీదపడియడిపిడుగెం
త - నిన్నుతునకలుగఁచెండుతానంత- బాణజాలంబువదిలి
నాడింత-యపుడుగడగడవణకే భూమంత॥ యో శారదా
కరుణానిధీ॥ ౧౪౬

అంచి॥ అతికాయండుచాలకోపించి-చేతవిల్లవుడుతా
నుసంధించి- వేవేగనోరినవరించి- బాణవశంబుచాల
గురుపించి - లక్ష్మణుడుచాలనిభ్రాంతిమించి - యోర్చలే

దాయదెబ్బలుభరించి - లక్ష్మణునిజాలభీలినొందించి ||
 ఔశారదాకరుణానిధీ || ౧౪౭ ||

అట్టి || అవుడులక్ష్మణునకుగ్రంబుబుట్టి - పట్టుననివేగవి
 లెక్కుబెట్టి - దెబ్బతోటపైవానివడగొట్టి - వానిరథమెల్ల
 తునకలుగగొట్టి - వానిసారధినిమున్నెవడగొట్టి - రెండు
 బాణాలగుఱ్ఱాలగొట్టి - ధూళిగాజేసికినుకచేపట్టి || ఔ
 శారదాకరుణానిధీ || ౧౪౮ ||

మేలు || రుధిరంబుచేతనుతూర్వాల - తునకలయి చున్న
 యట్టియశ్వలు - లెక్కలేనట్టియెల్లుతుండాల - గండం
 డైనయట్టియరదాలు - విరిగిపోయియున్నట్టిభక్తాగ్రైహ-
 బ్రదలైవాగనట్టిభేరిలు - లగ్నముననుపాదుగునుబో
 లు-ఇట్లు లున్నావిర - మివల || ఔశారదాకరుణా
 నిధి || చావగామిలయికుమరుగెట్టిరావణాశ్వరుమ
 కొలువున్నయట్టి - తువుకూటముననుదిబ్బుట్టి - వ
 త్రాంతంబునగుపయిట్టి - రావణాశ్వరుడుచేయమచి
 బుట్టి - యంద్రజిత్తునుబురపుడెబెట్టి - ఇంద్రజిత్తుచేదం
 డంబుబెట్టి - నన్నువేగముననుపించినట్టి - యందు
 కనియడిగినట్టి - సమయముననుబెట్టి - మునుం
 గునుందన్నకొపంబుబుట్టి - ఇంద్రజిత్తుమనంబుననుపెట్టి -
 యొక్కదెబ్బతోనందరినిగొట్టి - వేతుననిభీకరంబయినట్టి
 మాటలకునుసంతోషంబుబుట్టి - పూర్వమునవాయుఫత్తు
 నిబట్టి - లెచ్చినాడనుచుమదినానబుట్టి || ఔశారదాకరు ||

వాచా || ఆదిలోనేనాతోజెప్పరాదా - యదస్తువా
 సింతైనలేదా - యొక్కదెబ్బతోగొట్టుమనెకాదా - శ్రీ

యెంతపనియనుచునామీద- నాప్రజ్ఞ ముందుగజూడరా
దా-యనుకొనుచవుడుమదిలోనబీద- పడుచునెక్కెనపు
డుతాతేరుమీద॥ బౌశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౫౧॥

వెల్లె॥ ఇంద్రజిత్తుండుపైనమైవెల్లె- రావణాసురుని
భాగ్యంబుమల్లె-లంకలోయుండిపోయినవియిల్లె- గగ్గిద
లేఘూగుచున్నలోగిల్లె- పురుషవషఁమైనవిపెంకుటిల్లె-
వీడుమేఘాలచాయకే వెల్లె-చేతబటుకొన్నాడయ్యిల్లె
కొట్టమొదలెట్టెతారకలుడున్నె-కొట్టుజాగజల్లెడరీతికల్లె
యిపుడుశ్రీరామచంద్రులవాడల్లె॥బౌశారదాకరుణాని॥

వాడు ॥ అదుగొమేఘాలచాయనున్నాడు- బాణము
లుచాలవేయచున్నాడు - చూతమంబెయక్కడకాన
రాడు-నిలువకుండంగగొట్టుచున్నాడు-దొంగయుద్ధంబు
జేయచున్నాడు- ఇదియేమోయియివింతినేడు - య
నుచురామచంద్రుడుబల్కినాడు॥ బౌశారదాకరుణా॥

మేలు॥ కుప్పతెప్పలుగయిట్లుబాణాలు- తెరిపిలేకుండ
దివినుండిరాలు- ఉరగమగునట్టిపిడుగులయితాలు- యు
దమివేళతోచాలుచాలు - యనిపించెరాఘవశరీరాలు-
యుండిపోయెరావట్టిశల్యాలు- శిహభాసురాభళిమేలు
మేలు॥బౌశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౫౨॥

అంచి॥ ఇంద్రజిత్తుండుదాలమోదించి- నాగాస్త్రము
పుడుప్రయోగించి-బాణజాలంబునపుడుసంధించి- సర్వ
సేనంతమూర్ఖగావించి- యంతగరుడణ్ణివేగరావించి-
మూర్ఖదేలింపమరియుసంధించి- మూర్ఖముంపఁగాల
క్షుణ్ణునిగావించి-అంతజాంబవంతుఁడనూహించి- వా

యునుతృణ్ణిచాలమదినెంచి-బౌషధములు దెమ్మనుచుబం
పించి-వాయువేగంబుతోడజనుదెంచి- యౌషధులుబట్టు
కొనుచుజనుదెంచి-సర్వసేనపైవేగజల్పించి-క్షణములో
వారిమూర్ఛవెడలించి-కోటిసూర్యులట్లుగబ్రకాశించి-ప
రగజంపుటకుబుద్ధినుహించి॥బౌశారదాకరుణానిధీ॥

అట్టి॥ రామచంద్రుండుమదించితబుట్టి - ఇంద్రజిత్తు
ణ్ణివేగంబెదొట్టి-సాధనంబేమియనియడిగినట్టి- సమయ
మునవిభీషణుండుమనసుబుట్టి-వానిగుల్లెలతాబయలుబె
ట్టి-చెప్పెనయ్యపద్మాల్లేండ్లుబట్టి-నిద్రాహోగములులేని
యట్టి- వానిచేగానిచావకున్నట్టి- ఘోరమునవరముదె
చ్చుకొన్నట్టి-వృత్తాంతంబునగుపరచెనట్టి-సమయమున
నుసంతోషంబుబుట్టి లక్ష్మణుండుమీసంబుపెనబెట్టి- గట్టి
గానపుడుశబ్దంబుబుట్టి॥బౌశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౫౬॥

జూచి॥ రామచంద్రుండులక్ష్మణునిజూచి-నాడుసేసిచ్చు
ఫలముదనివేసి- నావయనగానెదొడచీరివేసి-రామచం
ద్రునకుయగుపరచివేసి గర్వగలడనుచుమదినుహజేసి-
లక్ష్మణుండపుడువిల్లెగరవేసి - ఇంద్రజిత్తుననికపుడు
వాసి- ఒక్కగడియట్టయుగంబుజేసి-యద్భుతంబుగాత
లయ్యించివేసి॥బౌశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౫౭॥

అంచె॥ రామణురుండుచాలకోపించె- భీయంచున
ప్పుడుసాహపించె-మూలబలమంతవేగరప్పించె - లంక
లోనపుడువేగజాటించె-గవారిబట్టుమునవడించె-
సకలశస్త్రములరథముపైనుంచె - వాయువేగమునరథ
ముదొలించె-యధనన్నుద్ధులైయగుదెంచె- నిలుబూచె

బూనిలనిహుంకరించెగుభులుమనుచురణభేరివేయించెశక్తదాణమప్పుడుప్రయోగించె - భూమియాకాశమంతుపొగనించెరౌద్రరూపమ్ముననుయెగుదెంచె-హనుమంతుడప్పుడుపారుదెంచె-బట్టమునుకతోవచ్చిఖండించె-తునకలయియొక్కతునకెగుదెంచె-లక్ష్మణునిబట్టమూర్చగావించె-భీతిచేప్రాణముల్చంచలించె- రామచంద్రుండుదైర్యమెడలించె॥జౌశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౫౮॥

ఆయె॥ పుడమియంతచీకటిగప్పిపోయె-లక్ష్మణుండుభూతలశయనుడాయె-రామచంద్రుండుదుఃఖస్థుడాయెవానరులంతదీనముఖులాయె - రామచంద్రునకుచాలభయమాయె-పక్షిమృగములేమేతలేమాయె॥జౌశారదా॥

యెచి॥ రామచంద్రుండులక్ష్మణునిజూచి. దైర్యమెడలున్నముఖమట్టెజూచి-నీవంటితమ్ముణ్ణినేచాసి-యోర్వరాదాయెనీచింతజేసి- తొల్లియిట్టిఘాతెవ్వటికిజేసి- నాముగాఘోలుదైవమిటుజేసి నాశనీయట్టెకనుగవనుమూసి॥జౌశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౫౯॥

నేను॥నిన్నయెడబాసినిమిషమైనాను-యండలేనొయితమ్ముడానేను- సకలమైనట్టిసౌఖ్యంబులాను-విడచిపెట్టి నాతోడకూడాను-వచ్చిపదునాల్గయెండ డవిలోను- నిదురభుక్తులులేకుండగాను- యతీభక్తితోడుతమమ్ములాను-కొలిచియిప్పడియద్ధంబులోను-రావణుండేయశక్తిచేతాను-పడిపోతివేమిసేయదూను. అయ్యోధ్యకొక్కజ్జితిరుగాను-పోవలేనోయినినువిడచిలేను-పొవగాజూచి

నన్నదగి తేను. ఏమి జెప్పదునునుమిత్రతోను. గానియిపు
దేసితోగూడాను - ఇదుగొవచ్చెదనుజూడుత్వరగాను॥
ఔశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౬౧॥

వ్రాత॥ ఓయితమ్ముడాలక్ష్మణభ్రాతా - వదలవలసె
రానేడుసాకేత - పిలచితేవలుకవేమెందుచేత - చేసితి
గానునీకేమి ఘాత-నామీదగోపంబెందుచేత. ధైర్యమీలా
గుపన్నెనాఘాత-నీవులేకున్ననాకేలసీత- తరముగానట్టి
దుఃఖంబుచేత-మంచిమేలయినశస్త్రంబుచేత- పొడుచు
కోపోవగానేతరువాత-జాంబవంతుండువిడిపించెనంగ-
ఘాలమునవ్రాసెనీరీతిధాత॥ఔశారదాకరుణానిధీ॥

ఏమి ॥ పిలచితేవలుకకున్నావదేమి - రామలక్ష్మణులు
యనుమాటఘామి - పైనవికలంబుజేసినావేమి - మీరంద
రిటుదుఃఖపడుటెమి - యనుచువమ్ములనునూరాచవే
మి-తాళలేనోయియొకనాకేమి-బుద్ధిజెప్పమనికొపించె
స్వామి॥ఔశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౬౩॥

ఏలా॥ నీవులేనియాభాగ్గంబులేలా - రథములేలయాగు
జ్ఞంబులేల-యాణిముత్యాలపేరులింకేల- యనుచుతీసివే
సెనుస్వామిసేల- ఏమిసేతునిక వేయిజేల జన్మాల- నీరం
టితమ్మునిగానజాల- యనుచురావఘాపాలుఁడావేళ॥
ఔశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౬౪॥

ఇంచి॥ రాముడనుజనిమోమవీక్షించి-రావచంద్రుం
డుచాలదుఃఖించి-యున్నజాంబవంతుండుమదినెంచి-శ్రీ
రాముదుఃఖిమనివారించి - పేణునితోఁడనపడుబా

హించి- ఇట్లు బలుకంగజూచియుహించి|| ఔశారదాః ||

అపుడు|| సుషేణునితోడనన్నాడు- మనలనేలినవాడు
రాముండు-రాముతోడబుట్టినలక్ష్మణుండు-రావణునిశక్తి
చేతబడినాడు-సమరభూమిపైబడియుండెజూడు-నీ
సాటియైనట్టివైద్యుండు-మూఁడులోకాలయందునాలేఁ
డు|| ఔశారదాకరుణానిధీ||

౧౬౬||

నీవు|| రామచంద్రుని గొలిచి యున్నావు - ఈయాప
దవీక్షించినావు-వీక్షించినీహారకున్నావు - యిట్లుతగద
య్యవేవేగనీవు- లక్ష్మణునిధాతువొగిజూచినావు - తగిన
టువంటియాపధంబువు-ఇచ్చిబతికించిరాముచేనీవు-చా
లబహుమానములుబొందునీవు|| ఔశారదాకరుణానిధీ||

అట్టి|| ఆవచనంబులెల్ల చెవిబెట్టి - లక్ష్మణునిచేయితా
చేతబట్టి-యతనినాడియాడుటకసపెట్టి- సౌమిత్రీకీప్రియ
మైనయట్టి - లక్ష్మణునిమోమున్నయట్టి- శుభలక్షణం
బులుచేతబట్టి- వినగపల్కెనుమోదంబుపుట్టి|| ఔశార
దాకరుణానిధీ||

౧౬౭||

అనెను|| సుగ్రీవునితోడనిట్లనెను-సౌమిత్రీకొడువలేద
నెను- సంజీవినగమ్ముదెమనెను- ఆమాటకునుసుగ్రీవుడ
నెను-పవననందనునిముఖమట్టెగ్గనెను|| ఔశారదాకరు||

అంత|| నీవురావోయివీరహనుమంత- ధైర్యవంతుండ
వుశౌర్యహనుమంత-బృందారకాస్థిరబుద్ధిమంత - యీ
రాక్షసులపాలిటికృతాంత- యీషణిసేకుగావించుటెం

త || ఔశారదాకరుణానిధీ ||

౧౬౯ ||

దండ || యీరేయి తెల్ల వారుచుండ - దనుజకులనీతితిమి
రమాతాండ-నీవుదేగలవుసంజీవికొండ - పగ్గ బాంధ
వుండుదయించకుండ-రావయ్యవానరసువేదండ- యన
గసుగ్రీవుడనగనాదండ || ఔశారదాకరుణానిధీ || ౧౭౦ ||

అనెను || వాయువుత్రుండుమఱిమంచిదనెను- శ్రీరాము
లకుబ్రణమిల్లితాను-హనుమంతుండుసంభ్రమముతోను-
నట్లుగావించెగడుశీఘ్రమునను- వినువీధికేగవేడ్కతో
ను-ఇట్లేగుచుండగతోవలోను-కాలనేమిపైత్యండుకప
టమునను-మానిరూపమైయడవిలోపలను - వాడనగా
నెహనుమంతునకును- చాలదాహమైననువానితోను- దా
హశాంతియుగావించుమనెను || ఔశారదాకరుణానిధీ ||

ఇంచి || కాలనేమియదానుచ్చ్రయించి-కాసారంబు
నొకటిజూపించి-తానున్నాడుచాలగర్వించి- వాయువు
త్రుండుకొలనుదిగిమంచియుంకంబుతాదోసిటనుముంచి
పుచ్చుకొనహోవనందులోనుంచి- పెద్దమొసలాకటివచ్చి
లంఘించి-హనుమంతుణ్ణిబట్టికబళించి-చెరువులోనుంచి
కడుసంభ్రమించి || ఔశారదాకరుణానిధీ || ౧౭౧ ||

వాడు || అపుడాహనుమయిటుచేసినాడు- దానిగుం
డలేపెకలించినాడు - గోల్లతోడేరినమయించినాడు-
తృణప్రాయముగ జయముగన్నాడు-తనదహంబుదీ
క్షుకొన్నాడు-కాలనేమిసతాజూచినాడు-యొక్కదె
బ్బచేతనుద్రుంచినాడు అచ్యుటనుండియ కడలినాడు-

సంజీవికొండయుజూచినాడు-పిలువదొణగెకూకలువేరి
సివాడు॥ ఔశారదాకరుణానిధి॥ ౧౭౩॥

కొండ॥ ఔనేయొసంజీవికొండ - లక్ష్మణుండిపుడు
మూర్ఛచేనుండ-నీదగ్గిరనుసంజీవియుండ- తెమ్మనిబంపె
రామచంద్రుండ-వచ్చినానునేవాయువుత్రుండ-నిట్లుస్తో
త్రంబులేజెయుచుండ-కొండయూరకుండెనుపల్క-కుండ
హనుమంతునికికోపంబునిండ- భూమికంపమొందంగనా
కొండ॥ యాశారదాకరుణానిధి॥ ౧౭౪॥

అట్టి॥ అట్టెతోకతోడుతచ్చుట్టెట్టె- హనుమంతునికికో
పంబుబుట్టి - నెత్తిబెట్టుకొనితాపరుగుబెట్టి-వచ్చుచుండ
గాగైకేయిపట్టి-బహ్మస్త్రంబుకెంగేలబట్టి - నారిగూ
చికొనంతటబ్రహ్మపట్టి-వాయువుత్రుండితడుకోపముట్టి-
ఓర్పుమనవేగభౌస్కరునిపట్టి-సర్వసేనలునుజూచుచున్న
ట్టి-సమయంబునగేసరీపట్టియైనహనుమంతురాకకసింపె
ట్టి-సూర్యుడనుచునునొకభయముబుట్టి-యపుడువేవేగ
విల్లెక్కుబెట్టి-రామచంద్రుండు మొదలైనయట్టి - ఉద
యించినాడనికొపముట్టి-రామచంద్రుడువిల్లెక్కుబెట్టి,
కొట్టుటకునూహజెయుచున్నట్టి - సమయమునజాంబ
వంతుడన్నట్టి-బుద్ధివంతుడప్పుడుశాంతిబెట్టి॥ ఔశార
దాకరుణానిధి॥ ౧౭౫॥

వచ్చె॥ హనుమంతుండుసంజీవిదెచ్చె - రామచంద్రుని
చేతికందిచ్చె- పట్టగాలక్ష్మణునకెతెలివొచ్చె-కోటిసూ
ర్యప్రకాశంబుహెచ్చె- వాయుజునిరామచంద్రుండుమె
చ్చె- కోరినటువంటివరములపుడిచె రావణాసురుడు

యిటు మోసబుచ్చె - ననుచునందరికిఁజోపంబువచ్చె - యు
దమునకపుడు రాక్షసుఁడువచ్చె॥ ఔశారదాకరుణాని॥

అయె॥ శ్రీరాములకుసంతోషమాయె - నాకొక్కనే
టికినఫలమాయె - లక్ష్మణుండుపునజన్మఁడాయె - నేటి
తోకమకపరివర్తమాయె - నాకార్యమిప్పుడుజయంబా
యె - రాక్షసులకులంకయుబాసిపోయె - రావణునిపొట్ట
క్రొవ్వణగిపోయె - లంకాహూమమునకుసాధ్యమాయె - న
నుచుయుద్ధసన్నద్ధుడవుడాయె॥ నౌశారదాకరుణానిధీ॥

ఎంచి॥ శుకసారుణులుయేగుడంచి - భక్తిమీరంగరావ
ణునిగాంచి - హస్తయుగ్మముల్నుదుటముకుళించి - లక్ష్మ
ణుండులేచెననివిన్నవించి - అంతదశముఖుడుబహువిచా
రించి - మీదకార్యమెట్లునుచునూహించి - తనభార్యనప్పు
డువెళ్లి గాంచి - శత్రువులవలనకార్యంబుమించి - వచ్చెనని
చాలకన్నీరునించి॥ యాశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౭౨॥

మేలా॥ ఇప్పుడింతవిచారించనేల - మించుకార్యంబున

కుగుందనేల - సీతనస్పించుమనిబహువిధాల - మున్నుజెప్పి
తేవినకపెడచెవుల - బెట్టితికనైకనామాటలాల - కించిజా
నకినినీవుయీవేళ - వినయమొప్పంగరావభూపాల - శేఖ
రునకిచ్చినదంటెచాల - వేడుకొనుమతడుకరుణాలవా
లహృదయుడౌటచెనిన్నునవలీల - బ్రోచునీకింతసందే
హమేల - యిటుగాకుంటెమునివైవనాల - తనముగావిం
చుమఱియాశలేల - యనుచుమఁడొడరంగనావేళా॥ ౧౭౩॥

వినుము || నేనొకటిజెప్పెదగనుంగొనుము- నీతనిచ్చు
టకునాదు నెప్పుడము- ఒప్పజాలకుయీమాటనిజము- గా
ననీమమనమునెప్పుకొనుము- కానకుంబోయి నేనిపుడుత
పము- సేయగాజూచినవ్యదేజగము- వారలందరునన్నే
పుఘనము- సేయరికయుద్ధమిపుడి సమ్మదము- గనుకభాగ్య
పునికడకువేగిరము - ముందుతెరపడుగజనియెదనువిను
ము|| యాశారదాకరుణానిధీ|| ౧౮౦||

ఏగి|| దేశకునిజాతుననుచుచెలరేగి - రావణుండపుడు
వేగముననేగి- శిష్యవగళంబుచుట్టుననుమోగి- యున్నగు
క్రమకుమ్రెక్కుకొగసాగి - చరణములహస్తములచేతసా
గి- పట్టుకొని కావవేయనుచుసాగి - కంటినీరుచేతనుతా
నుదూగి- దుఃఖపహ్నిచేతలోనకాగి యుండగాజూచి
యోరింద్రభోగి- వైసగిపుడెమిరాసేగి- యనుచువాని
తోననియెనాయోగి|| యాశారదాకరుణానిధీ|| ౧౮౧||

తాను|| రావణుండనియెభాగళాభసితోను- దండకార
ణ్యమనువనములోను - రామలక్ష్మణులువైదేహితోను-
మానియైవారువసియించగాను- నీతలక్షణంబులువిన్నా
ను- దానిమైనదిసదయింపగాను- సస్వదేయచ్చటికివెళ్లి
నాను- మాయచేవానిచెరచెచ్చినాను - యంతలోవారు
సుగ్రీవుతోను- సఖ్యమొనరించకొనియుండిగాను- సూర్య
పుత్రుండువాసరులతోను- భూపుత్రుకసుపెతకమన్నాను-
వాసరులుదిక్కులునుబోవగాను - అంతలోవేగమునవా
యుసూను- డద్ధిలంఘించిమనలంకలోను- యున్ననీతతో
భాషించగాను- వనములోవృక్షములుబెరికితేను , చూచి

రాక్షసులు బెదరించగాను-పోకవాండ్ర సందర జంపితేను-
వానిదెప్పించికట్టించినాను- లంకముట్టించితానుత్వరగా
ను-పోయియా రామలక్ష్మణులతోను-సీతశుభవార్తలనుజె
ప్పగాను-వాధికట్టించుకొనియంతలోను-లెక్క-లేనట్టి
కపిసేనతోను-రామలక్ష్మణులును సలంకలోను- చుట్టము
ట్టకొనివారుండగాను-దాసవులకొటినేపంపగాను- వా
రికేసివీరికినిజోడుగాను - ఘోరముగయుద్ధమాయెనాలో
ను॥యాశారదాకరుణార్ధి॥

౧౮౨॥

అశ్రుడు॥ ఖడ్గరోముందుకడలేరినాడు-ప్రజపంపుమీ
పడిపోయినాడు-శూలహస్తుండుతాసోలినాడు-సారణు
డుముందుగాజచ్చినాడు-సిగ్గుద్రహంతకుడిల్లినాడు-కుం
భకణుండుతాగూలినాడు - ధూమాగ్రేకుండుతాగూ
లినాడు- ప్రహస్తుండుపడిపోయినాడు-మకరనేత్రుండు
తావడిసినాడు- అక్షయుండాదినేయణగినాడు- ఇంద్ర
జిత్తుండుతానేగినాడు-లంకలోయింకధీరుండులేడు-తో
చకనురావణుడువచ్చినాడు - వీనికేదైనయొకత్రోవజూ
డు-యనగభాగఁఫడుబలుకుచున్నాడు॥యాశారదా॥

ఓరి॥ సీకుబుద్ధిజెప్పెదనువినరోరి-నీవుబ్రహ్మవరదర్పము
నమీరి- జేపతులనెల్లబాధింపవారి- ప్రాథకసలచేతయి
వుడుదైత్యారి-రామచంద్రుడైజనియించెవారి- దశర
థాత్తజుడుదుష్టసంహారి-యతనిపట్నంబుచేవియానారి
సీతయైబుట్టినదిసీతమారి-దానిచేలంకచెడుసిద్ధమారి-భ
క్తిచేరామచంద్రులవారి-పాదపద్మములతగశరణుదూ

రిసీతనన్వించుటదిమేలురోరి॥యాశారదాకరుణానిధీ॥

వాడు॥మీరు జెప్పినదికార్యంబుగాదు- దేవతలకెల్లనా
మాటమీదు- నరునిజేరంగనేనెట్లబోదు- కొదిపనిసేయ
నాకిచ్చలేదు. సకలలోకములనపకీర్తిబోదు - సీతకైబు
ద్ధియికన్నల్లి పోదు-యింక కాకున్నదదికాకపోదు- పట్టిన
దీవిదుచుటయునీతికాదు- రావలత్తుణులనిజింపినాదు
కొర్రెకొసరన్ననియెనాజోదు॥ యాశారదాకరుణా॥

ఎంచె॥ వానిమూఖత్యమునకుఁజూపించె- వీనిసిరిద
ప్పెననివిచారించె-వానిబ్రతుకుకై యొక్కటూహించె-
రావణాసురునిమోమువీక్షించె- నేనుచెప్పినదివినుబుద్ధి
మంచె- అనుచుశుక్రడిట్లనుచుదీవించె- నేలమాన్యమై
టియుదవ్వించె- దానిలోవేదికలునకల్పించె - దానిచుట్టి
యూహములుపాతించె-వన్నెచ్చగములన్నియుఁజెప్పించె-
గ్రామ్యవశువులన్నింటిఁజెప్పించె-వాటినొగియూహముల
కుగట్టించె-వృక్ష జాతములనెల్లగొట్టించె-వాటసమిధల
నుచుట్టునింపించె-నాజ్యకుంభంబులాచుట్టునించె- రక్త
ఖాండంబులచటనుంపించెయన్నకొద్దిసాంప్రాణిఁజెప్పిం
చె-నందులోఁగిలముకూడనుంచె - తేనెలోపలనూలు
తడిపించె-తామ్రపాత్రములోనుంపించె-యావునూనె
దీపముల బెట్టించెసకల ఫలపుష్పములుసంగ్రహించె-సక
లధాన్యరాసులుపోయించె-శత్రువులవచ్చిదీనిభంగించె
పోవకుండంగకాపులుంపించె- నీవురక్తవస్త్రమునుధరిం
చె-రక్తగంధలేపనముగావించె-వేదికకుపశ్చిమమునవసి

చె- శత్రుజయయక్తియపుడునూహించె- రుద్రభూమి
లోవన్నిడెప్పించె-దానివేదిలోవలనుప్రణయించె రక్తసి
క్తదగ్ధులుపరిధులుంచె-యాగమోక్తాగ్నిముఖముగావిం
చె-అస్థిసూత్రకములచేనుంచె- మంత్రవణింబులఘడు
విభజించె-సాధ్యసమాక్షరములఘటియించె - పశుఫల
న్నిటినియపుడువేధించె- పణిలక్ష హోమంబుగావించె-
రక్తపూణాహుతియజేయించె- యష్టమంత్రోదేవతల
పార్థివించె-నుండగానిన్నుసదియకరుణించె యంఘోవే
దికామధ్యనుంచె-రథముశాశ్వతముగాగబంపించె-దాని
చేనికువిజయనిప్పించె-బ్రోచుననిజప్పగానాలించె-దా
నిసేంద్రుండువేడ్కతోమించె-గురువునకుఁమ్రొక్కులంక
శేతంచె॥బౌశారదాకరుణానీధి॥

౧౦౬॥

తాను॥ భృత్యవగణములబిలుపించగాను - వాండ్లభీతి
చేతనుజెరగాను-హోమామసంధారములువరుసగాను-అక్ష
ప్రాయించితెచ్చుసంగాను-అంతలోవారుతెప్పించగాను
జూచిహాపించిభూబిలములోను - వాటనుంపించితాను
త్వరగాను-నచటగూర్చుండికడుభక్తితోను-శుక్రదాసతి
చ్చినరీతిగాను-నిషచేవ్రేలుచుచుండగాను అంతలోసనత్య
చ్ఛతముగాను ధూమరాసులవృడుబుట్టగాను ప్రళయ
కాలాంతక మొయసంగాను సకలవిశల్లెల్ల వ్యాపించగా
ను అపుడుబ్రహ్మాండభాండంబులోను-తెల్ల బోయిచీకటి
గప్పవాను- సూర్యచంద్రాక్షులణిపోగాను- యేదియు
నుకానరాపోకతేనువరిశేడితోచకయుండగానుఅపుడు

శ్రీదామచంద్రులతోను కవులుదీనిసంగతిజెప్పగాను - అట్లువీక్షించిబెదరితోడుతను రావణానుజునిబిలుపించగాను యతఁడుచెంగటనునిలిచియుండగానుదీసివృత్తాంతమెల్లద్వరగాను - యున్నచున్నట్లుగాజెప్పగాను హేళామమింకకానివ్యకుండాను - విఘ్నమొనరింపవలయుననగాను అసృడంగదుఁడు వానరులతోను అందుకై రాఘవుడు బంపగాను॥ యశారదాకరుణానిధి॥ ౧౮౭॥

వారు ॥ రామమూర్తికేమ్రొక్కియవారు కొట్లకొట్లగై కూడుకొన్నారు కేవుమనికేకవేయుచున్నారు యంతరిక్షము నకపుడెగసినారు వారువేగమునపరుగై త్తినారులంకలోకపుడులంఘించినారు సౌధములకేక్కిపడవేసినారు-దివ్యభవనములుపడగొట్టినారు మంటపములెల్లమట్టేసినారు కొట్లలోకపుడుచూరబారినారు రత్నసంఘములువిరజల్లినారు చిత్రవస్త్రములనుచించినారు వంటసాలకువడివెళ్లినారు యచటనున్నవారినిమోదినారు భక్ష్యభోజ్యాదులనుమెక్కినారు మారుమారనుచుబల్కుచున్నారు దానవులనెల్ల పడగొట్టినారు రాక్షసస్త్రీలపడికరచినారు బాలవృద్ధులను బెదరించినారు యేగుగాబిమనుగులజేసినారు యశ్వములుభస్మములుజేసినారు యచటగగ్గోలుబెట్టించినారు యంతలోపనములకు నెగసినారు పుష్పవాటికలుపెకలించినారు యల్లచో రావణునిజెదకినారు కాసరాకున్నయోచించినారు యంతలోసరమనటుజూచినారు వారిలోవారుబలుకుచున్నారు॥ యశా

శారదాకరుణానిధి॥

౧౮౮

ఓరి ॥ యెవ్వతెయ్యెగాని సుందరాకారి పొగడతరము
గాదురమనోహరి దీనికురులింద్రనీల మణులారి సుమరు
నౌలచందురుని బోలురోరి మోముపరి పూణాశశిబింబ
మోరి చూపులలవన్తు ధునితూపులారి బొమలు శింగిణీ
విండ్లుగదరోరి ముక్కుచక్కదన మక్కజంబోరి మోవి
దొండపండనగచగునోరి దీనిపలువరుసమా క్తిక్తములారి
తల్కులా తేనియల్జిల్కునోరి తళుకుచెక్కిశులు దర్పణ
ములారి గళమతీ రెన్నగాదరమురోరి దీనికుచములుగా
కుచములారి బాహువులుదిద్దిన ట్లున్నవారి చిన్నిహస్తా
లుచిగురాకురోరి మగువనడుమెన్నగా ఘనమురోరి ధజ
ఘనంబునై కతంబోరి శుభంబూరువులు గనరంభలారి
పాదములుపద్మములగేరునోరి గోరులాచారుతారకము
లారి దివ్యసుం గళాకృత్యుగనరోరి రాజ్యలక్ష్మీలాగు
న్నదిగదరోరి రాక్షసాంగనయుగాదుగదరోరి రామరా

మయనుచునామెదరిజేరి - వాల్మీకిరియామెదయగోరి ॥
యాశారదాకరుణానిధి॥ ౧౮౯॥

అన్తు ॥ యెంతపుణ్యాత్మురాలవోయమ్మ నిన్నజాడ
శ్రమమణగెనోయమ్మ మనసులోచింతబాసెనోయమ్మరా
ముకార్యాథకమైవస్తీషమ్మ అలవిభిషణాదులు బంపిర
మ్మయొక్కమనవాలకించవోయమ్మ రావణుండెచటనుం
డునోయమ్మ జెప్పితేనీకుబహుపుణ్యమమ్మ శాశ్వతైశ్వ
ర్యములుగలుగునమ్మ . పుడమిలోకేతంబుండెదవునుమ్మ

హరిః తదస్మిం దవశమ గాదన్తు గనుకత్వర గాను సేలని
య్యోఃష్ట యసంగ నాదికిట్లసీయ నాకొప్పు॥యాశారదా॥

మరొ॥ రాఘవులు బంపి తేవచ్చినారో మీకుతోచియిచ
టికివచ్చినారో నిజముదెలియుటకు నన్నడగినారో లేక
యొశ్చక్రమున నడిగినారో నావగారేమి జేయుచున్నా
నో లంకలోనింక లేకుండినారో ఇందున్నిపైయధమునకే
గినారో హవ్యవాహనునిపైగవసినారో దండధరునిపై
నిండెట్లవంగొ కోనపతిపైన కోపించినారో లేకకోపే
త్తగావెల్లి నారో మూడులోకాలనేలుచున్నారో లింగ
పూజాంత రంగులైనారో యీపర్వతము క్రిందచున్నా
రొ హేమమంత్రమేసలుపుచున్నారో నాకుతెలి యదీ
కయిటుజూచుకోరో॥యాశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౮౧॥

కండి॥ ఈమెజెప్పినది నిజమానుసుండి మీరుచెదరిపోక
నుకూడుకొండి కొండదగ్గరకు బోవలెవదండి యనుచు
వారలప్పుడు బల్కుచుండి నేలబిలముపైకొండజూడండి.
దానిపెకళించిపారవేయండి లెండిలెండనుచుకొండ
పిండి జెసయూబిలద్వారంబునుండి లోపలికబోవగాకొం
దనుండి యయినరాక్షసులనెల్ల సుచేపడి రిండిరండనుచు
చూరిబారుచుండి దండిగామండుయాహేమామగుండి లో
నస్వాహాయని వేల్చుచుండి స్రవకయకాలాగ్నియగన దగి
యుండి సాంబరీవ పాహియని పల్కుచుండి రావణుండే
వీనిగనుగొండి పారిపోగలడుపోనియ్యకండి కాపులున్న
దానవులగొట్టండి యచుచుగవులచ్చటికిజేరియుండి॥యా

కారదాకరుణానిధి॥

౧౧౨॥

అట్టి ॥ రావణాసురుని బానియన్నట్టి వానియొక్క
 కోపంబుబుట్టి యూహములపశుఫలనుపొందెట్టి యాజ్య
 మంభంబులటువగలగొట్టి గుగ్గిలంబిల్గిలొదాలగొట్టి
 క్షభాండంబులటువగలగొట్టి వెంటనేసమిది నుండుటె
 న్ని పాత్రగంభుంబులటువగలగొట్టి సుగంధమునకు కొ
 న్ని గోతరెట్టి మిగులసంధానముల మండుటె దోన సెన్వి
 యెనిపైదీక్షులెట్టి గొట్టుచునుపొట్టుచునుపొమ్మిట్టి పత్తపరా
 టమునీమణిరాలగొట్టి కొట్టిగా గానెట్టి పదేనట్టి పట్టిదా
 కారుడ యికగలెనట్టి వీరకొట్టిదానెట్టి ఎనక బుట్టి అట్టి
 మండంతలోదిగులుబుట్టి కల్లలతోననియెట్టి కల్లపెట్టి
 ముండమనివారికల్లుడాజ్జెట్టిచేలగుననులంకకై దళుడ
 గొట్టి ॥ యాకారదాకరుణానిధి॥ ౧౧౩॥

అంగ ॥ చంద్రశాలలకుతానుదునుకంగ నాత్రినాలు
 గోజామువెల్లంగ భల్లమనిలెల్ల వారుచుండంగ నళుడు
 మందోదరచటకేగంగ గరుడగంభర్వకాంతలలరంగ నా
 నిముత్యాబుసేసలీయంగ వారుకర్పూరహరితీయంగ గు
 హ్యకస్త్రీలకొక్కెదీరంగ హేమసింహాసనంబు బెట్టుగ
 దానిపయినామెగూరుచుండంగ సిద్ధ కామినులు ముద్దుగుల
 కంగ రంగుగాజన్నులరమువివంగ దేవతా స్త్రీలపూ
 లుముడువంగ దివ్యమణిపవణములుజూపంగ దడపుసే
 యంగ దివ్యవాద్యములు ధింధిమియనంగ యుష్కరసల
 ప్పడాటలాడంగ ధూంతకీటయనిచారణలనంగ బగ్గుగ

స్త్రీలుపాట పాడుగ చిత్తగింపుచునుతాను నుండంగ
ఫలశోకమునబాగలుచుండంగ వరదలయికంటినీరులా
లుకంగ యిట్లుభోరుమనియెడ్చుచుండంగ॥యాశారదా॥

బౌరా ॥ ఇంద్రజిత్తుఁడాననుజూడరారా వైరదర్ప
వహారసగధీర బాహుశరనిజితశునాసీర నిన్నుజూడక
నునేచుండలేర ప్పష్పచుందయినకానరావేరఅంతలాచీ
కటులుగప్పేనేర తిండికాలోచననుజెప్పరార దీనులము
మమ్మురిదజేర్చుకొరమమ్మువిడనాడిపోవుటదిమేర మార
సుకుమారకాతుయకుమార కంటపడవేమిరారాకుమార
యన్నతోగూడినాయన్నరార పాపిపోసెదనునాబాబు
రార మోదమలరంగముచిచ్చిపోర యెచటనున్నారనుచు
వెదకవోర యొక్కడయిన దక్కగఁపియినార మాతోడ
ననుదీసికొనిపోర యెటుభరియింతునోపుత్రులార దుఃఖ
సాగరమునేదాటలేర యనుచు గోలుమనియెడ్చుజడజార
దానిచేబూనియంగదుడువీర రసముచేరావణునివద్దజేర
అంతలోమగనికనియితిఁగార వాక్యములుబల్కుకన్నీరు
జారి॥యాశారదాకరుణానిధీ॥ ౧౯౫॥

నీవు॥ బ్రహ్మవంశమందునబుట్టినావువేద వేదాంగము
లు చదివినావు సకలశాస్త్రములు పరికించినావు వీరసే
నాంగములునువిన్నావు పద్మభవునాత్మలానిల్పినావు శూ
టిలింగార్చనలుజేసినావు యఖిలధర్మముల గుఱెరిగి
నావు యైనగానిపాపముజేసినావు దేవతులవెల్ల బాధిం
చినావు యక్షగంధర్వులనుయేచినావు గరుడకిన్నరాదు

లగొట్టినావు దిక్పశులఁగఁగొట్టినావు మానిమాగ్గము
 ల్మట్టేసినావు మత్స్యకలాకంబుమాపేసినావు నాగలోక
 ముచునలిపేసినావు మూఁడులోకములు ముంచేసినావు వీ
 రసంపదలుహరియించినావు - వారికాంతలనుచెరఁదెచ్చి
 నావు ఎల్లవారలనుయేడ్పించినావు వారివుసురలనుమూ
 టగొన్నావు తుదకుసీతవాకతెనుదెచ్చినావు వృత్యుదేవ
 తనుదెచ్చుకొన్నావు దాసిచేలంకమాపేసినావు॥ యాశా
 గదాకరుణానిధీ॥

౧౯౬॥

ఓయి॥ రాక్షసాంతకుడురాముడుగదోయి యీమనత
 నికిమ్మనిజెప్పితోయి ఎందరిల్లనుదెప్పిరోయి లక్ష్మ్యపెట్లక
 నువినవైతివోయి దైత్యదానవులుతలఁగిరిగదోయి భృత్య
 కఁగఁములు బోయిరిగదోయి మంత్రశ్రేఖరులుమణిగిరిగ
 దోయి మిత్రసంఘములు స్మృతిబొందిరోయి కొండవం
 టితమ్ముఁడుగూఁతెనో యిళుత్రులందఱును బొలసిరిగదో
 యి పిలువపేరులేకుండాయెనోయి పిడుగుపడయన్నయ
 ట్లుతగిలెనోయి బీవరాసులేమూఁదాయెనోయి వాటిహా
 సికాతఁడునొప్పదోయి పరులనేడిపించిన పాపమోయి
 కట్టికుడిపినది కాసలేమోయి యింద్రజిత్తుపోయినపిమ్మటో
 యి ముండికత్తియుండుట మోసమోయి హేమామమం
 త్రంబులికనేటికొయి యెవరుజూచి సంతోషింతురోయి
 బ్రతుకుపైయాసయికగలడటోయి తనెననిశ్చయముచుద
 లచకొయి? లంకాసురాదులు దలఁచిరిగదోయి నీవుదీక్ష
 జేసినవిన్నుటోయి వీరులంకఁబూచొరబరిరోయి దెప్పన

లవిగానివిజేసిరోయి నన్నజడబట్టుకొనిలాగిరోయి క్రో
ధముననీడ్చుకొనివచ్చిరోయి ప్రాణహాని కోర్చగవచ్చు
వోయి మాసభంగమోర్చుట వశముటోయి అయ్యయో
మొంతపనిబుట్టెనోయి అనుములారెగానను జూడరోయి
దీనదశవచ్చెననుగావరోయి గునుచువందోగి ట్లాయె
నోయి॥ ఔ శారదాకరుణానిధీ॥ ౧౯౭

అంటె॥ వాడుమండొ రినిబట్టుకుంటె చూరుమాట్లా
డకనుయూరకుంటె ఆజ్యహోమంబుదా టెయుచుంటె-
దానికంతలొపలతోచకుంటె పాడిములపైని బడిమొత్తు
కుంటె బొహులనుజూచి తా నెత్తుకుంటె కావవేయనుచు
నదిలేవకుంటె గోలుగోలుమని తా నేడ్చుచుంటె తానుక
నువిచ్చి దానిగనుగొంటె వానికున్నధైర్యమువదలకుం
టె నీవుచుంటిరంబునశేగుచుంటె సంతలొనదితానేగు
చుంటె నిపుడువానరులనే గొట్టకుంటె మీసమాయెనే
యెగమన్నుచుంటె నద్భుతంబుగతానేగుచుంటె కోటవె
లపలికితావెళ్ల గొట్టె॥ ఔ శారదాకరుణానిధీ॥ ౧౯౮॥

వాళు ॥ రావణాసురుడుబహుదుండగీడు వాడుమం
దింబునశేగినాడు కోటిలింగార్చనలుజేసినాడు మో
క్షమిచ్చునుచుప్రాధికంచినాడు చీసిచీనాంబరముగట్టినా
డు లెక్కలేనిసొమ్ములుజెట్టినాడు నిలుపుటద్దములనీడగ
న్నాడు తనలోనెతా తెలివొందినాడు శస్త్రములురథ
ముపైనుంచినాడు రథముదోలుమనుచు బల్కనాడు గు
ణరవములుతా జేసినాడు కేవుమనిపెద్దకే కాగ్గినాడు-

ధంధః భేరిమోయించినాడు మూలబలవంతదరిజెర్చి
నాడు యుద్ధసన్నద్ధుడై వచ్చినాడు॥ ఔశారదా॥ ౧౯౯
అంచి॥ రామరావణులయుద్ధంబుమించి రావణాసురు
నికోపంబుమించి శస్త్రజాలములు రామవిభుమించి రా
మచంద్రుండు చాలకొపించి తగినచాణంబులేప్రయోగిం
చి దేనిచాప్పుననుదానివారించి నూటయిరువై యొక్క
మారుద్రుంచి మొలచుచుండె యెప్పుడీతిమించి రామ
చంద్రునిచాలవిసికంచి నేమిసేతుసనిమదివిచారించి॥ ఔ
శారదాకరుణానిధీ॥

౨౦౦॥

ఉండు॥ కొట్టగానెశిరములు మొలుచుచుండు నద్భుతంబు
నుచు రామచంద్రుండు ఏమియిదియనివిచారింపుచుండు
సమయంబులోనవిభీషణుండు- చెప్పెకుడివక్కలోవలనె
యుండు- మేలై నట్టియమృతంపుకుండు- చెప్పెరావణుని
పిన్నతమ్ముండు- పావకాస్త్రమునేసెనప్పుండు- రావణు
నిశిరములు మొలువకుండు- చెంగద్రొసెనప్పుడు రావణుం
డు- వల్కెనటు గాదీనవదనుండు॥ ఔశారదాకరుణానిధీ॥

వాడు॥ నీతోచిసేయగవిధిలేదు- డైవమనితెలియకున్నా
నుగాను- లోకమాతసీతమ్మయనినాడు - మనముసెరుగు
దునులేకవిధితదు- లేకపోతెమిక్కేకాకరాదు- మీచేతిలో
జచ్చుటేలేదు- చచ్చితేగానిమోక్షంబులేదు॥ ఔశారదా
కరుణానిధీ॥

౨౦౨॥

వాసం॥ గామచంద్రుండుయెగదుర్వమీసం - మేలైనద
శరణుగ్రహ- వాసం- బండుజన్మించితంత్రాగ్నికోసం - వ

చ్చినాశరానేనువనవాసం- రాక్షసులబట్టిబరిమార్చుకో
నం-జేసి నాపురాయిట్టిబలుదోసం- బందుచేతనిటువలెనీ
తుమోసం- బవలరించితినినేనునీకొసం- బోర్వలేవురా
యింక నాయాసం-బనుచు వేగశిరములుద్రుంచుకోసం- చ
నిరిలంకలగ్గలకేగ్గకోసం॥ఔశారదాకరుణానిధీ॥౨౦౩॥

తూలె॥రావణాసురునిశిరమట్టెతూలె- బెద్దకొండపలే
ధరణిపైగూలె- రాక్షసులుబొత్తిగాకలసినేలె-ధీరంబుచే
బీనుగులుతూలె-లంకలూశంఖనాడములుబోనెపూచియు
న్నమోదుగవనముబోలె- రామచంద్రుండుయంతదయ
మాలె- ననుచుయేడ్వదొణగిరివారిస్త్రీలె-జనకపుత్రికను
చెరచెచ్చుతీలె-రాఘవునితోటిశత్రుత్వమేలె- నిష్కార
ణంబునజచ్చుతీలె- రామచంద్రవిభునిందింపనేలె- యిళ
సునేరుయీమూర్ఖమేలె- యతడులేకున్నయీసౌమ్మ
లేలె- చీరలేలమేలైననగలేలె- యనుచువైపైనదొరతన
ములేలే- కొత్తగానైనవిధవలనుబోలె- సపుడుశోకించె
మండ్రిదరాతె- నెలుగెత్తగాహాయనిబోలె॥ఔశారదా॥

మొరసె॥ దేవదుందుభుల దివినుండిమొరసె-పుడమిపై
నబువ్వలవానగురిసె- లంకపొంకమివేళతోమొరసె- రా
మచంద్రుండుకరుణతోమొరసె-బాంకున్నాడులక్ష్మణు
నిమొరసె-మోదమలరంగనతనిముఖమరిసె- సంతోషం
బుతోజాలమొరసె॥ఔశారదాకరుణానిధీ॥ ౨౦౪॥

అంచీ॥ రామచంద్రుండుచాలమోదించి- పలికినాడు
వానరులగురియించి-లంకలోస్త్రీలయున్నారుమించి-వె

శ్రీ బొయ్యేరుసుమికావరించి- వెళ్లి నారంభేనాండుచీరించి-
వేసెదనటంచుయపుడుచాటించి- నాల్గతట్లుపారాల
నుంపించి- తమబంటునందరినిబిలుపించి- లంకదోరణము
లానరగట్టించి-యపుడుమేల్జయస్తంభమెత్తించి- గోవు
రంబులోకపుడేగుదెంచి- పచ్చరాయొకటిజూచిమోహించి-
భీయంతపనియనియొక్కడించి-విభీషణునివేగబిలిపించి-
సకలమైనట్టినగలుధరియించి- పట్టాభిషిక్తుణ్ణిగావించి-
రామకదనరులుపుడమిమన్నించి- యెన్నిదిసములునునీవు
మన్నించి-రాజ్యముచేయుమనివిశేషించి-చిరంజీవిగమ్తు
నుచుదీనించి-పైసమూహించిభేరివేయించి॥బౌశారదా॥

చూచే॥ భూపుత్రికసురాముండుజూచె- యోదమలరంగ
గడ్గిరికిడాసె- దోచినట్లుగానేరములేవేసె- రామచంద్రుండు
మదికినుకజేసె- ననుమానముంచకయాడివేసె- బుడమిసీతమ్మ
తలవేలవేసె- మంచిదనుకొనుచుమదినూహజేసె-నగ్నిహోమా
తప్రవేశంబుజేసె- దేవదుండుఘలుదివినుండిమ్రోసె-
పుష్పవషణంబుగురుయంగజూచె- రామచంద్రుకడగల్పముబాసె-
జానకినిచాలప్రియమపుడుజేసె- వెళ్లుదామనుచుపైసంబుజేసె॥ బౌశారదాక॥

కంబు॥ వేగలేరోయికపులసంఘంబు- లెండివేగంజెగండి
పైసంబు-మనముబట్టినటువంటికార్యంబులౌ- నట్లుగాజేసెదై
వంబు- ఇదియంతమీమూర్తివంతంబు-యనిపల్కె- దివ్యజ్ఞానంబు-
గల్గునాడుహనుమంతుమోదంబు- వేగపదతోయియేమిజాలంబు-
మాతండ్రియాజ్ఞాపాలనంబు - ॥

దునాల్లేండ్లవనవాసంబు - ఆయెనయ్యరేపటిసుదినంబు
తోడనేపత్నిమనమువేగంబు- వెళ్లుచామనియయోధ్యా
పురంబు॥ఔశారదాకరుణాధీ॥ ౨౦౮॥

అంచి॥భరద్వాజాశ్రమమునకేతెంచి- రావణాసురుని
గొట్టుటెరిగించి-మునివరులెల్ల జాలమోదించి- యావేళ
టైవిందుగావించి-యామరునాడు పయనమూహించి- పు
ష్పకంబెక్కివేగజమదెంచి-యుభయదండగ్రామముబ్రవే
శించి-వేగభరతుండుయదురేగుదెంచి- యన్నకునుమొక్కు
చునుకొగలించి-కొలుపుకూటమునకపుడేగుదెంచి- కొం
తసేవక్కడనుముచ్చటించి- పయనమాయెనయోధ్యకును
మించి॥ఔశారదాకరుణాధీ॥ ౨౦౯॥

వారు॥ సీతరామలక్ష్మణులపుడువారు- పయనగూర్చుం
డిచనుదెంచినారు-వీరకాహళులుబట్టేటివారు-గరుడగం
ధర్వకిన్నరులవారు-ఘోరమైనట్టిదైత్యసంహారు- మేరుధీ
రుడగునిగమసంచారు-రామచంద్రుండువీరాదివీరు-కో
టిమన్మథులనుందరాకారు- శైవచ్చుచున్నాడయ్యవీరు-
నీ పట్టణమువారుజూచేరు-యప్పటప్పటికిహరిలోవారు,
పంతంబువైచుచున్నారు- మేలైనట్టిసుగుణంబువారు- ప
ట్టణమునకటువేంచేసినారు॥ఔశారదాకరుణాధీ॥

ధీరు॥ బలుపైనట్టిమేడలెక్కరు - స్త్రీబలురీతిజూ
చుచున్నారు - మేలుభిళిరనీసాయగముతీరు- బ్రహ్మదు
లైననుయెన్నలేరు-యితనిఫలువరుసకుందములగేరు-బా
మలుశింగిణివిండ్లనగుతీరు - కన్నగవయజూడరేముద్దు

గారు- వద్దముల గేరుముఖముండుసారు- పొగడతరమా
 నెకె మ్మోవితీరు-పట్టినంతలో తేనియలూరు- మదనశంఖ
 మునుకంతంబుమీరు-బాహువులుతమ్మిదూఁడులను గేరు-
 పురువసింహంబనానడుముబోలు తొడలుయరిటిస్తంభ
 మ్ములను గేరు - పాదములపిల్లతా బేళ్లతీరు-గోళ్లునక్షత్ర
 ములనశ్చైమీరు- చూడగానవయవములతీరు- కోమలాం
 గుండునుందరాకారు- మారునకమారుముతసిబల్ తీరు-
 పొగడుచున్నారువారిలోవారు - యిటువంటిపెసిమిటిగ
 ల్లువారు-లెక్క లేనినోములునోచినారు- యెంతభాగ్యవ
 తిసీతమ్మగారు యసుచున్నీలిట్లుబలుగుచున్నారు॥బౌశా
 రదాకరుణానిధీ॥

౨౧౦

ఉల్లా॥ఉల్లాసపట్నంబున్నీలెల్ల- నాణిముత్యాలసే
 సలేజల్ల-పల్కెములతోడమఱికొందరెల్లా-నివ్వాళులప్పు
 డుతేజరిల్ల-శ్రీరామచంద్రులకీతులెల్ల నెగడననగభూ
 మండలంబెల్ల - రాగిలైదీపములువెలిగిల్ల-నంతకంతకును
 తాబ్రజ్వరిల్ల - జాలఁగనయోధ్యపట్టణంబెల్ల లక్ష్మీకళల
 చేతనునుప్పతిల్ల - భేరినాదములచేతఘూణిల్ల- వీరకా
 హులుమఱి తేజరిల్ల॥ బౌశారదాకరుణానిధీ॥ ౨౧౧

మేలు॥యెటుజూచినామంచిగుఱ్ఱాలు- మేలైనట్టివీలి
 జండాలు- కెంపులమరించినట్టిఛత్రాలు-వజ్రముల్ దావు
 మేల్ చామరాలు - సొగసైనట్టియేను మొత్తాలు-ముత్యా
 లుమేలయినయాదాలు - కుప్పతెప్పలైగ్రాలుముత్యాలు-
 సొగసైనముద్దలుతాళాలు- అప్పురసలైనగంధర్వస్త్రీలు-

జంఘణకతాయంచునాట్యాలు- పేరైనగంధర్వగానా
లు-సారంగములుజనుకురంగాలు-శంకరాభరణములును
సర్పాలురిక్క-బొడుచుకొనివినుచుకణాలు - వినుచును
న్నాయిభలిమేలుమేలు - మంచి నెరవైనసానిమేళాలు-
శోభిల్లేటియప్పటివీలు- దేవేంద్రునిపృథ్విణముబోలు-ఇట్లు
లయోధ్యలోసంభ్రమాలు॥బ్రౌశారదాకరుణా॥ ౨౧౩

అంచి॥రామలక్ష్మణులుబలుసంతసించి- యపుడుమ
ణిగోపురమునకేతెంచి వారితల్లులపుడెదురేగుదెంచి-
కొంగలించుకొనగానెబోధించి- హస్తయుగ్మముల్ నుడు
టముకుళించి-మొక్కగాదల్లులపుడుదీవించి- యప్పుడా
నందబాష్పములుమించి-కైకసిగ్గుపడిముఖమట్టుదించి-తె
రిపిలేకుండగన్నీరునించి జూచిరామచంద్రుండుబోధించి
కొలుపుకూటమునకపుడేగుదెంచి॥బ్రౌశారదాకరుణా॥

మోద॥మోదమలరసంహాసనముమీద - రామచం
ద్రుండుగూర్చుండలేద- యర్ఘ్యములువిప్పులాశీర్వాద-
మియ్యరామలక్ష్మణులపుడుమోద - మందిరయ్యసంహా
సనముమీద గంగుగాఖంగుమనిశంఖునాద-వినుతజేయు
చుండిరిచాలమోద॥బ్రౌశారదాకరుణానిధి॥ ౨౧౪

ఉండు॥ కొలుపుకూటమునరామచంద్రుండు-నరదా
న్లనుసభిదీర్చియుండు - విభాగితిగానపుడుభరతుండు-వీ
రెవ్వరనియడుగరాముండు - చూడవోయియితడుభాను
జుండు- సంహాసనుడుమేటివీరుండు-కిక్కింధకితఁడాధిప

త్యండు-యనిపేరువినుజాంబవంతుండు- నేరుపైనట్టిబు
ద్ధిమంతుండు-అనిపేరువినువోయినీలుండు - చౌవట్టిరా
జ్యము లేలుచుండు- కాహుబలుండుమేలతిసాహసుండు-
వారిపుత్రుండీతండలగుండు మేలైనట్టిసారవంతుండు-
విశ్వకర్మపుత్రుండుయాతండు- వీలుడనుపేరునగసాహ
సుండు-వాధీబంధించినాడుయీతండు- భీకరుండితం
డువాయుపుత్రుండు- నేలైనట్టిచండవ్రచండు- డీహను
మయ్యడైర్యవంతుండు- భరతుండుచాలవినుటుండు-రణ
శూరుడైనశరభుండుయతండుపగసుడుయితడుతారుం
డు- యనుచువినుపించెరామచంద్రుండు- చాలసంతోష
మొందెభరతుండు॥బౌశారదాకగుణా॥ ౨౧౬

అన్ని॥శ్రీరామచంద్రమీకన్న- తెలిసియున్నవారులే
రన్న ఘనసుగుణకీర్తిసంపన్న- మావల్లనేరమేమన్న-నీ
పాదాలునేనమ్ముకున్న-యచిగనుక నాదివకవిన్న పముచి
త్తగించవోయన్న వట్టాభిషిక్తుడవుగమ్మన్న- నామనవి
ట్లుచెల్లించుమన్న-మొద మొప్పనీయాజ్ఞ నొప్పన్న- సంచ
రింతుమనిభరతుడిట్లన్న-మోదమలరంగబలెరామన్న
బౌశారదాకగుణానధి ౨౧౭

లేమ॥నాలోనీలోనుభేదంబులేమ- నీవుయేలుకుంటె
లేమలేమ- ఆమాట నామనసులోలేమవరుండురాజ్యపా
లనమట్లుగాదు తమ్ముడివునీవుయిటుబలుకరాదు-యెవరి
కిదియేమిశాశ్వతముగాదు- యీభాగ్యంబునీత్యంబుగా
దు లోభితనముమిడిమిదినుంచరాదు- వెళ్లిలేవెంటయా

గానిరాదు-కీర్తియ పకీర్తిమరివదలిపోదు-ప్రాణమటు
వమరియేమిరాదు - పగలుగాత్రియుదడబడిపోదు-విష్ణు
మాయ దెలియగవల్లగాదు-తత్వమాగ్గంబసత్యంబుగా
దు||ఓశారదాకరుణానిధీ||

౨౧౮

అంచి||అన్నమాటలకుజాలమోదించి- హస్తయుగ్మ
ముల్ నుడుటముకుళించి - తానువందనంబపుడాచరించి-
నామనవిపుడువేగచెల్లించి మనగురువులనువారిబిలిపిం
చి-కావలయుసామాగ్రిజేయించి - నీకగుణనాపైనుంచి
యెంచి గట్టిగాలెమ్మటనగనూహించి- రామచంద్రులప్పు
డుసన్ముతించి- రాజులందరికికబురుపంపించి-బిలుపించ
గావారేగుడెంచి - చుట్టునుండలముపొడుగుననుమించి-
లెక్కలేనదేరాలువేయించి - రాజ్యపుంగవులుచాలమో
దించి-తగ్గవారలనువెంటబిలుపించి-మంత్రశేఖరులువేగ
జనుడెంచి రామునకువందనంబాచరించి - మీసెలవుచొప్పు
ననేగుడెంచి- నారమనుచునప్పుడువిన్నవించి- నృపులప
ట్టంబులోకిరప్పించిపట్టణంబపుడుశృంగారించి ||ఓశార

మేలు||బంగారుపెండెలసల్లకీలు- యాణిముత్యాలు
మేల్కంజరీలు - మేలైనజల్తారుటెక్కాలు- యయిదువిధ
ముతపట్టుపుట్టాలు- సకలమైనట్టిమణిఘావణాలు- యం
దులోనున్నసరసతలవీలు- వెలయువారలకుచంద్రహారా
లు- పొగడదగునెగంజాసింధురాలు - మీనాలపైహరిల
లాటాలు- చూచిపరలెంచియెగ్గుమొత్తాలు-వన్నెలక్షలై

యున్నగుజ్జలు - మేలైనట్టిబలుటంగణాలు - మనోవేగ
మావాయువేగాలు - గలిగినటువంటివెల్లగుజ్జలు - నేరా
లైనబలుతుపాకీలు - యందులోనచకుముకివేయివేలు - గుం
డ్లుపరతెంచుపదియోజనాలు - నూరుగురుకాపురముజే
యజాలు. వీరులైనట్టిపండుబూరాలు - వేయుపుట్లవియ్య
మువట్టజాలు - యేనుగులుపైసబలుతమామీలు - సూర్య
బింబంబునందుకోజాలు - సొగసైనట్టినీలిజండాలు పొగడ
తరమెబంట్రోతులావీలు - మేలైనట్టిపువ్వుటంగీలు - ము
త్యాలసరిజేసుగాపాలు - వీపుననవలువలుమేలుడాలు - ఖ
ట్వాంగఫేటకభండివాలు - బత్తిసాయుధంబులుతోమరా
లు - ముద్గరమకుంతపరశుశూలాలు బంట్రోతులాత్యాగ్ర
పీడాలు - శోభిల్లేటిసాలపుటివీలు - ఇటులయ్యోధ్యలోసం
భ్రమాలు॥ డౌశారదాకణానిధి॥

౨౨౦

వారు ॥ అయ్యోధ్యకట్టణములోవారు - పురమెల్ల
శృంగారించినారు - ముత్యాలముద్దులుబెట్టినారు - అపుడు
మేలైనయట్టిబంగారు - విరులుపల్లెరంబులబోసినారు -
పూర్ణకుంభములుగాజేసినారు - పారిజాతములుమంచిప
న్నీరు - మల్లెసంపంగియత్తరేశేళు - జాజిచేమంతితావుల
నుమీరు - సందివర్ధసమ్మలుదెచ్చినారు - నెరవైనకుందనపు
బంగారు - వారుపల్లెరంబులబోసినారు - రామలక్ష్మణులు
భరతులనువారు - శత్రుఘ్నుడుమొదలైనవారు - రత్నపు
పావాలుదొడిగేరు తగినదుప్పట్లుగప్పకొన్నారు - మంచి
నగలెల్లధరియించినారు యాటకూటమునకేతెంచివారు

బంగారుపీటలు వేసినారు యందుమీదనుగూర్చున్నారు -
 వేదమంత్రాలుగురుపులగువారు - విశ్వేశ్వరునిప్రార్థిం
 చినారు - రామచంద్రులపూజించినారు - చూతపల్లవంబు
 లుదెచ్చినారు పూర్వకుంభములపై నిలిపినారు యుక్తమై
 నట్లుజరిపించినారు - యపుడుశ్రీరామచంద్రులవారు - అల
 రపట్టాభిషిక్తులయినారు సురులప్పుడుదివినుఁ డివారు - దే
 వమందుభుమొరసెనొకతీరు పుష్పవర్షంబుగురిపించినా
 రు - రామచంద్రులప్పుడు మెచ్చినారు పల్లకీ నెక్కి యూరే
 గినారు - వణింఁచెననువినరయ్యమీరు॥ బో శారదా॥

మేలు॥ చూచుటకుకన్నులకునుచోద్యాలు - మేలైన
 యలంకారములు - వారలనుమించుయన్లుతారాలు ఝుంఝి
 రిల్లేటిబాణసంచారు - లాప్పుగుల్కే టివిరుదుచిత్రాలు -
 ప్రజ్వరిల్లేటిరుంజరిజాలు - వింతవింతలైనట్టిచిత్రాలు - వ
 చ్చిసింహాసనమునపైవీలు - పట్టణంబులనున్నట్టిస్త్రీలు
 నివాళిబంగారుపల్లెరాలు - పట్టినారుశ్రీరాములపాదాలు
 గొలుచుచున్నగుబహువత్సరాలు - రామచంద్రుండుప
 ట్టణంబేలు॥ బో శారదాకరుణానిధీ॥ ౨౨౨

వారు॥ సుగ్రీవుండు మొదలైనవార - రామచంద్రులె
 దటనువచ్చినారు - కోరుచున్నట్టికోరెగలందేరు - హస్త
 యుగ్మముల్ జోడించినారు - మ్రొక్కిసెలవడిగి వేగజని
 నారురామచంద్రులదీవించినారు - వారితావులకువారేగి
 నారు - ఉన్నతావులకు సెలవిచ్చినారు - ధర్మమార్గమున
 పారింఁచుటరు॥ బో శారదాకరుణానిధీ॥ ౨౨౩

ఉండ॥ రామచంద్రునిపాలింపుచుండ-తానుతమ్ము
లందరుఁజెలగుచుండ- బ్రజలీరితెన్గొలుచుచుండ- నన్యాయముమరిచెప్పకుండ- న్యాయవర్తనలపాలింపుచుండ-
తండ్రులుండనుశులుజావకుండ - పుత్రశోకమునుజెందనీ
యకుండ వెతికితేనొక్కవిధవలేకుండ నూరేళ్ళుఅయిదు
వతనమునిండ బదనకొండువేలయేండ్లునిండ రాజ్యమొన
రించియేలుబ్రహ్మాండ- భాండములుకీర్తిభూమెల్లనిండ -
రాముకథశాశ్వతంబుగనయిండ - జ్వరతాపాగ్నిభీతి
లేకుండ - బ్రజలెల్లహఃఖిగబెటుగకుండ- నన్నియపన్ను

త్యుభయమొందకుండ - త్యక్తల్యాణమైనెగడియుండ -
పురంబెల్లమోదముబలుగుచుండా - నన్నివేడుకలచెమిం
చినిండా-బ్రహ్మక్షత్రవైశ్యాంఘ్రీభవులుండా - శ్రీవసి
ష్ఠుండుమదిమెచ్చుచుండా - దమ్ములానందులైగొలుచు
చుండా-బ్రహ్మబిరుదులెల్లదీపించుచుండా - ధర్మదేవత
యుముదముచేనిండా-నాల్గుపాదంబులనునడుచుచుండా
సీతతోగూడియుప్పొంగుచుండ - ప్రచండముగగీర్తిభువినిం
డా- నెలమూడువానలుగురియుచుండా- నవధాన్యముఫ
లియింపుచుండా - తనరాజ్యమునకరువులేకుండా-పాడి
పంటలనువర్ధిల్లుచుండా-యాచంద్రతారకముగానుండా॥
రాముడిలయేలెబంగారుకొండా॥ ధౌశారదాకరుణానీధి

అంబు | శ్రీరామచంద్రునిచరితంబు - వాల్మీకిరా
మాయణంబు కథాసారముగర్భిబలుడంబు- గులుకగా
మంచిమృచువగుపదంబు-లేర్చిగూర్చితినిశారదపదంబు -

శ్రీ శారదరామాయణము-

లమరుశారదరామాయణంబు- దీనిచదివివినివ్రాయును-
 సంబు-లఖిలభోగభాగ్యంబులతిరంబు గాగననుభవంబు
 దియంతంబు- సందుజేందుదురామునిపదంబు - రాముని
 క్తకవిచెప్పెకథనంబు- వినవినగవేడుకగమధురంబు-లీను
 నట్టిదీరామాయణంబు- రామచంద్రునికెయిదియంకితం
 బు-లోకములకెల్లముక్తిప్రదంబు- ధాత్రినాచంద్రితార
 కారంబు-గాగనుండునీరామాయణంబు॥ ఔశారదా
 కరుణానిధి॥

౨౨౫

శ్రీ శారదరామాయణము-ముగిసెను.

10993